Ե. ՏԱՐԻ 1463 ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ 4380 ՏՐԷ 9 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1888 (Ն. Տ.) 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1888 24 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خانده آرهولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գաւառ.	160
»	Վեցամսեայ	»	80
»	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց »	Տարեկան		206
»	Վեցամսեայ		100
Օտար երկիրներէ	տարեկան ֆրանք		50
»	վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրկուած յօդուածոյ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՎՏԱՆԳԻ՞ Է

(Թայմզին փարիզեան թղթակցէն, 24 Նոյմ.)

Զզուելի տեսարան մը կը ներկայացնեն Հանրապետութեան կառավարութեան դէմ շատ մը կողմերէ փորձուած ձեռնարկներն։ Ամէն օր երեւան կուգայ նոր հնարք մը, որ նուաստութիւն կը բերէ Ֆրանսայի ազնուութեան և պատուաւորութեան։ Երբեք չէին տեսնուած աւելի յանդուգն յարձակումներ իրաց հաստատեաց կարգին դէմ։ Երբեք երկիր մը աւելի կատարելապէս չէր լքուած ամէն տեսակ թշնամական ձեռնարկներու, որք կը խանգարեն և կը կործանեն հասարակութիւն մը։ Եթէ Եւրոպա իրեն յատուկ գործերով պարապելու չգտնուէր, Ֆրանսայի ներկայած տեսարանը զարմանօք պիտի նուէր իւր դրացիները։ Գաղափարաց և սկզբանց շփոթութիւնն անլուր ծայրայեղութեան մը հասած է։ Անհնար է այլ եւս ըսել թէ իշխանութիւնն ո՛ւր կը սկսի և ո՛ւր կ'աւարտի։ Ո՛չ ոք գիտէ թէ կառավարութիւնն ի՛նչ ընել կը մտադրէ, կամ ի՛նչպիսի գաղափարէ կ'առաջնորդուի ընդդիմադիր կուսակցութիւնն։

Անցեալ շաբթուն մէջ ունեցանք Պ. Նիւմա Ժիլլիի դատաստանին գայթակղութիւնն։ Հիմա խօսքի կը խառնուի հանրածանօթ Պ. Վիլսօն, որ երբեմն զինք անուանարկողներէն վրէժ լուծելու համար, անոնց ձեռագրերը կը հրատարակէ, ապացուցանելու նպատակաւ թէ կաշառ կերած կամ կաշառ տուած մարդիկ են։ Ունինք նաեւ Պ. Նիւմա Ժիլլիի խոստացեալ գիրքն, և հանդիսատես ենք մենամարտական խնդիրներու, որք արդիւնք մը չունեցան, և մեր շուրջն ամէն հանրային անձնաւորութիւններն աւելի կամ նուազ անպատուեալ կը տեսնենք։ Իսկ օրէնքն անզօր կ'երեւի պաշտպանելու քաղաքացեաց պատիւն, և զրպարտութիւն եւ անուանարկութիւն ամէն տան մէջ կը մտնեն անպատիժ։ Եւ ահա նորութիւն մը.— Այս առաւօտ պահպանողական և պուլանժէական լրագիրք լքօրէն կը ծանուցանեն երկարապատում յօդուածներով թէ Նախարարապետ Պ. Ֆլոքէ կը պատրաստէ պետական հարուած մը, կը դաւաճանէ հանրային ազատութեանց դէմ. Պլէավիլի և Մէլէօնի բանտերուն մէջ 50 խցիկներ պատրաստած է այն անձանց համար որք վտանգ կը սպառնան Հանրապետութեան։ 50 անձանց ցանկ մը կը հրատարակուի, զորս յանկարծ ձերբակալել և բանտարկել պիտի տայ եղեր Պ. Ֆլոքէ։ Բայց այսպէս Ֆրանսայի կառավարողներն անպատուող լրագիրք իրենց հայրենասիրութեամբ կը պարծին, երբ օտար լրագիր մը պարզ դիտողութիւն մ'ընէ թէ Եւրոպա զարմացմամբ կը տեսնէ Ֆրանսայի մէջ տեղի ունեցած դարձուածներն։

Արդ, եթէ Պ. Ֆլոքէ կը դաւաճանէ՝ Պուլանժէականաց և Միապետականաց դէմ չէ անշուշտ. զի անուղղապէս այլ ազդուապէս նոցա դիտմանց կը ծառայէ ինքն ալ. Պ. Ֆլոքէ Սահմանադրութեան վերաքննութիւն կը պահանջէ, ճիշդ Միապետականաց և Պուլանժէականաց պէս։ Պ. Ֆլոքէ կ'ուզէ տկարացնել Ծերակոյտը, ջնջել Հանրապետութեան Նախագահին իշխանութիւնները, Սահմանադիր ազգ. Ժողով մը գումարել, և ամենայն ինչ բախտին յանձնել։ Պ. Ֆլոքէի նշանաբանն է «Լաւագո՛յն եւս է որ կորսուի Հանրապետութիւնը քան իմ սահմանադրական վերաքննութեան խոստումս»։ Իբր թէ բաւական չէր այս, և եկամտի վրայ տուրք մը դնել կ'առաջարկէ։ Ուրիշ ազգաց համեմատ պէտք չէ դատել զՖրանսա։ Ամէն ազգեր եթէ իրարու նման լինէին, սահմանադրութիւններու պէտք չէր մնար։ Ի Ֆրանսա կառավարական պաշտօնէից ամէն մարդու եկամտին քանակութիւնը քննելն և ըստ այնմ տուրք առնուլն անելի դրութիւն մ'է, և այդպիսի դրութեան մը յատագով կանգնող ո՛և է Նախարարութիւն կանգուն չի կրնար մնալ։ Բայց Պ. Ֆլոքէ անգամ մը խոստացած էր զայն, և մինչեւ իսկ եթէ այս գործողութիւն մահացու հարուած մը տայ Հանրապետութեան, Պ. Ֆլոքէ պիտի յարատեւէ իւր խորհրդին գործադրման մէջ, և այսպէս իւր բոլոր զօրութեամբ պիտի նպաստէ ընդդիմադիր կուսակցութեան դիտմանց յաջողութեան։

Փարիզի Քաղաքային Խորհուրդն ալ, իւր ընկերվարական-յեղափոխական ձգտումներով, որոշեց յառաջիկայ կիւրակին մեծ ցոյց մ'ընել ի պատիւ հանրածանօթ յեղափոխական Պօտէնի, որ գերեզմանին համար բացուած հանգանակութեան առթիւ համպէթթա չինած էր իւր բախտն։ Ո՛չ միայն աչք կը գոցուի այս ցոյցին, այլ և արմատական Երեսփոխանք որոշեցին մասնակցիլ այնմ, քաջալերելով Քաղաքային Խորհուրդն, որ ոտնձգութիւն մը կ'ընէ Խորհրդարանին առանձնաշնորհմանց դէմ։ Եթէ Արմատականք խնդրեն, կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ կատարել փոխադրութիւնն ոսկերոտեաց՝ Նախ՝ Պօտէնի, յետոյ Կամպէթթայի, Լուի Պլանի և Միշլէի, և նուազ կարեւոր ուրիշ մեռելոց, մինչեւ որ Փանթէօնն Ընկերվարականաց դամբարանը դառնայ։ Այդ չենքին գագաթը զարդարող խաչը կը վերցուի մեծ ծախքով, և ի վերջոյ Ֆրանսա պիտի բաժնուի երկու թշնամի բանակներու, մին կրօնային Ներողամտութեան բանակը, միւսը կրօնային հալածման բանակն, որ ամէն բան կ'ուրանայ։

Խորհրդածութիւն չեմ ըներ, Իրողութիւններ միայն կը յայտնեմ։ Իմ համոզումս է թէ ծանր թիւրիմացութիւն մը կայ ազգին և իւր կառավարողաց միջեւ։ Ազգն հանդարտութեան կը բաղձայ, մինչ իրարու յաջորդող կառավարութիւնք անընդհատ յուզման մէջ կը պահեն երկիրն։ Ազգը կը խնդրէ վերահաստատումն մտաց հանդարտութեան և փոխադարձ ներողամտութեան, մինչ Արմատականք կը ջանան համոզել Ժողովուրդը թէ տան ձեռունը վար առնուլ պէտք է՝ փոքրերեց դէմ պաշտպանուելու համար։ Ծիծաղելի է ըսել թէ Պ. Ֆլոքէ միտքէն կ'անցունէ պետական հարուած մը Պուլանժէականաց և Միապետականաց դէմ։ Նախարարական լրագիրք արդէն անմիջապէս հերքեցին այս զրոյց։ Բայց կը կրկնեմ թէ Պ. Ֆլոքէ, ընդդիմադիր կուսակցութեան դէմ հակառակորդ մը չլինելէն զատ, յոյժ թանկագին աջակցութիւն մը կը նուիրէ նոցա։

Սահմանադիր Վերաքննիչ Յանձնաժողովն այսօր իրեն տեղեկաբեր ընտրեց զՊ. Թօնի Ռէվիյօն, որ ստացաւ միայն չորս քուէ, մինչ հինգ անդամներ չէզոք մնացին և երկուքը բացակայ էին։ Թէև Յանձնաժողովը վերաքննութեան յոյժ արմատական ծրագիր մ'ընդունեց, բայց տեղեկաբերին ընտրութեան կերպէն եւս կ'երեւի թէ իւր մէջ խորին տարաձայնութիւնք են։

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՔ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԴՈՑ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

(Ս[illegible]ին Փարիզի թղթակցէն, 20 Նոյ.)

Պ. Նիւմա Ժիլլիի Mes Dossiers (Իմ Թուղթերս) անուն գիրքն, յորմէ կ'սպասուէին մեծամեծ յայտնութիւնք, այս առաւօտ ի հրապարակ ելաւ, եւ Պուլվառներուն վրայ ազմկալի կերպիւ ծախուիլ սկսաւ. բայց գայթակղութեան սիրահարներուն սպասած այն բուռն յուզումը չկրցաւ յառաջ բերել։ Նայրդակէ յետոյ այս գիրքին, ամէն ոք պիտի ըսէ թէ, եթէ Պ. Ժիլլի Եւմաց Յանձնաժողովոյն անդամոց կաշառակերութեան աւելի ծանրակշիռ ապացոյցներ չունէր, լաւագոյն էր որ չաճապարէր այնչափ ընդհանուր և ծանր ամբաստանութիւններ ընելու Երեսփոխանութեան այս մասին դէմ։

Այս գիրք իբր 300 էջ կը պարունակէ, որոյ կէսը կը գրաւեն Պ. Նիւմա Ժիլլիի Նիմի մէջ տեսնուած ծանօթ դատին պատմութիւնն, յառաջաբաններն և Պ. Ժիլլիի մէկ ներբողական կենսագրութիւնը, զորս իւր բարեկամք խմբագրած են։ Ուրիշ 100 էջեր կը պարունակեն Երեսփ. Ժողովոյ ատենագրութիւններ ի մասին Քոշինշինի եւ Թօնքինի ընդծովեայ հեռագրական պարանին հաստատման, ի մասին երկաթուղւոյ մը արտօնութեան, և Փանամայի ջրանցին ընկերութեան պարգեւաւոր վիճակահանութիւն մը կազմակերպելու արտօնութեան, իբր թէ այս ամէն խնդրոց մէջ Երեսփոխանք ոմանք ուղղակի կամ անուղղակի կաշառ ընդունիր են։ Բայց այս ամենուն մէջ նոր բան մը չկայ, մանաւանդ աչքի զարնող բան մը չկայ։ Մասնաւոր գլուխ մը նուիրուած է Պ. Անտրիէօլի, որ ասպարէզ կարդաց առ Պ. Նիւմա Ժիլլի՝ իրեն դէմ ըրած ամբաստանութիւններն երկուց կողմանց իրաւարարներէն կարգեալ պատուոյ դատարանի մը առջեւ ապացուցանելու։

Բայց եթէ Պ. Ժիլլիի ամբաստանութեանց մեծագոյն մասն ապացոյցէ զուրկ կ'երեւի, Պ. Վիլսօն ըսաւ լրաբերի մը թէ հանրային կարգ մը գործիչներու դէմ իւր հրատարակելիք ամբաստանութիւնք այն տեսակէն չեն։ Իւր լրագրին մէջ Պ. Վիլսօն կարգ մը հրատարակութիւններ սկսած է, վրէժ լուծելու համար անոնցմէ որք զինք իբրեւ կաշառակեր ամբաստանելով, պատճառ եղան իւր և իւր աներին՝ Պ. Ժիւլ Կրեվիի՝ քաղաքական անկման։ Օրինակի համար, Պ. Վիլսօն արդէն հրատարակած է թէ Պ. Վէյլ Փիքառ ժամանակաւ գրաւորապէս խոստացած էր 20,000 ֆր. տալ այն մարդուն որ զառաջինն իրեն ծանուցանէ Պատուոյ Լէգէօնի խաչն ստանալն, և Պ. Վիլսօն միտքը դրեր է իւր քով գտնուած ինքնագիր գրուածներով ապացուցանել այս և այսպիսի ամբաստանութիւններ։ Անգամ մը որ Պ. Վէյլ Փիքառ խորտակի, Պ. Վիլսօն ուրիշ մարդու մը դէմ պիտի սկսի նոյն յարձակումն, և չպիտի թողու մինչև որ զայն եւս չխայտառակէ։ Այսպէս պիտի շարունակէ եղեր Պ. Վիլսօն, մի առ մի խորտակելով իւր հակառակորդներն, ապացուցանելով թէ ամենքն ալ կաշառք կերած կամ կաշառք տուած մարդիկ են։

ԱՆԳԼԻԱԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵԾ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

ՔԱՆԱՏԱՅԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՀԵՏ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆԱՑ ԾՐԱԳԻՐԸ
ՔԱՆԱՏԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Նախագահական ընտրութենէն առաջ, որ Հանրապետականաց յաղթութեամբը վերջացաւ, հանրապետական երեւելի քաղաքագէտք ոմանք յայտարարած էին թէ Միացեալ Նահանգաց, Քանատայի և Անգլիոյ մէջ ստէպ ծագող խնդիրները միանգամ ընդ միշտ վերջացնելու միակ միջոցն է Քանատան միացնել ընդ Միացեալ Նահանգս, տալով նմա բոլոր այն ազատութիւններ և արտօնութիւններ զորս մէն մի Նահանգ կը վայելէ ամերիկեան Միութեան մէջ։

Հիմակ որ Հանրապետականք իշխանութիւն անցնելու վրայ են, այս խնդիր օրուան ամենէն հրատապ խնդիրը դարձած է, մոռացութեան մէջ թողլով մաքսային մեծ խնդիրը։

Քանատացիք բուռն յուզման մէջ են այս միջոցիս, ծանուցուած լինելով թէ Նորընտիր Նախագահ Զօր. Հարրիսըն փութոյ պնդութեամբ պիտի ջատագովէ Քանատայի միացումն ընդ Միաց. Նահանգս, իբրեւ գլխաւոր կէտ նպատակին իւր ապագայ վարչութեան։

Այս մասին ամեն կողմէ հարցումներ ուղղուեցան առ Զօր. Հարրիսըն, որ խուսափողական պատասխան տուաւ, ըսելով թէ վերջնական կարծիք մը տակաւին չէ գոյացուցած այս խնդրոյ վրայ, որոյ մասին իւր ուշադրութիւն չէ հրաւիրուած դեռ։ Բայց Զօր. Հարրիսընի երեւելի կուսակիցներէն և ապագայ նախարարներէն մին, Ծերակոյտի անդամ Պ. Շէրման, կը ջատագովէ Քանատայի միացման գաղափարը, բայց սա պայմանաւ որ Քանատացիներն իրենք հաճին այսպիսի միութեան մը։ Պ. Շէրման համոզուած է որ եթէ Միացեալ Նահանգները նպաստաւոր պայմաններ առաջարկեն, Քանատացւոց մեծ մաս մը արդէն համամիտ է իւր առաջարկին. զի Քանատայի մէջ ևս մերթ ընդ մերթ կ'արտայայտուի սա գաղափար թէ երկրին քաղաքական եւ տնտեսական շահուց աւելի նպաստաւոր է Միացեալ Նահանգաց քան թէ Անգլիոյ հետ կապուած լինելն։

Անգլիացիք կը յայտարարեն որ եթէ Քանատացիք համոզուին Միացեալ Նահանգաց հետ միանալու, և խզեն զիրենք Անգլիոյ հետ միացնող կապը, Մեծն Բրիտանիա զինուոր մը կամ նաւ մը անգամ չպիտի շարժէ՝ զիրենք ետ կեցնելու համար։ Ճշմարտութիւնն այս է որ եթէ Քանատա Միացեալ Նահանգաց հետ միանալ որոշէր և Անգլիա դէմ դնէր, հետեւանքը պատերազմ պիտի լինէր, յորում Քանատա և Միացեալ Նահանգները պիտի ճակատէին Անգլիոյ դէմ։ Բայց իրենց դաւանած ազատական սկզբունքներով, Անգլիացիք կը զգան թէ շատ դէշ բան մը պիտի լինի իրենցմէ բաժնուիլ ուզող այնպիսի հզաւոր երկիր մը բռնի իրենց տիրապետութեան տակ պահել։ Ուստի, Անգլիացիք կը ջանան ուշի ուշով դիտելով խնդրոյն ընթացքն, և առիթ չեն փախցներ Քանատացւոց [illegible] թէ Անգլիա անձնուիրաբար կը պաշտպանէ իրենց շահերը, թէ անգլիական տիրապետութիւնը բնաւ զգալի լուծ մը չէ Քանատայի համար, և թէ Անգլիոյ հետ կապուած մնալով աւելի ազատ են քան որչափ կը յուսան լինել Ամերիկեան Միութեան մէջ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Փեթերսպուրկէ կը հեռագրուի թէ Պորքիի ծանր արկածին հետեւանօք, Ցարն որոշած է որ ռուսական այն երկաթուղիք զորս մասնաւոր ընկերութիւնք կը բանեցնեն՝ Պետութեան կողմէ գնուին, և Պետութիւնը շահագործէ զանոնք։

ՊԵԼՃԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ՊԵԼՃ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ՄԸ ԳՐԱՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պրիւքսէլ, 24 Նոյմ.—Էնդէբանտանս Պելժ կը ծանուցանէ թէ պելժ կառավարութիւնը բողոքած է Անգլիոյ կառավարութեան՝ Կէյթի անգլիական զրահաւորին պելժիական Պ[illegible] շոգենաւն այցելուն դէմ, որուն մէջ Անգլիացիք գերիներ գտած լինել կը յաւակնին։

Պելժ կառավարութիւնը կը հարցունէ թէ «Որո՞վ իրաւամբ Անգլիա խուզարկութիւններ կը կատարէ պելժիական շոգենաւու մը մէջ»։ Էնդէբանտանս Պելժ պաշտօնական թուղթեր կը հրատարակէ, հաստատող թէ գերութիւն և գերեվաճառ երբեք ի գործ չեն դրուած Քօնկոյի մէջ։

ՍՈՒԱՔԻՆԻ ԹՈՂՈՒՄՆ ԵՒ Բ. ԴՐԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ռէօյթէրի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Խտիւին խորհուրդն է թողուլ զՍուաքին, եթէ Թուրքիա յստանձնէ տեղւոյն պաշտպանութիւնը։ Բ. Դուռն, որոյ խորհուրդն հարցուեր է, պատասխաներ է թէ եգիպտական կառավարութեան օգնելու համար միջոցներ ձեռք պիտի առնու, բայց Խտիւին կառավարութիւնը պէտք է շարունակէ իւր զօրքերը պահել ի Սուաքին և պաշտպանել այս կարեւոր նաւահանգիստ, ապստամբաց յարձակումներուն դէմ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊՆ Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Վիեննա, 24 Նոյմ. առ Թայմզ.—Ռումանիա վերստին քաղաքական տագնապի մը մէջ կը գտնուի։ Պ. Լասքար Քաթարճի, որ Երեսփոխանաց Ժողովոյ Նախագահ ընտրեցաւ, երբեմն պահպանողական Նախարարութեան մը պետ էր, և անձնապէս շատ պաղ է Թագաւորին հետ։ Պ. Քաթարճի՝ կառավարական ընտրելոյն դէմ՝ Պահպանողականաց ընտրելին էր, որք զայն ընտրելէն առաջ, կառավարութեան հետ սա պայմաններով իրաւախոհ եղան, որպէս զի Նորընտիր Ժողովը լուծման չդատապարտուի. (Ա.) Պ. Ռոզէթթի Նախարարապետ մնայ և Պ. Քարփ արտաքին գործոց Նախարար. (Բ.) Նախարարութեան արտաքին աշխարհավարութեան մէջ փոփոխութիւն տեղի չունենայ. (Գ.) Պահպանողական կուսակցութենէն երկու անդամներ և ազատական կուսակցութենէն երկու անդամներ Նախարարութեան մէջ ընդունուին. (Դ.) Պահպանողականք չընդդիմանան նախարարութեան այն օրինագծերուն որք կը վերաբերին ոսկեդրամը միակ օրինական դրամ ընելու առաջարկին, դատաւորական բարեկարգութեան, եւ գիւղացիներուն պետական հողերու բաշխման։

Պահպանողականք ընդունեցին այս այս ամեն պայմաններ, վերջինէն զատ, և կառավարութիւնը խոստացաւ որ պահ մը յետաձգուի գիւղացւոց հող բաշխելու խնդիրը։ Բայց Պահպանողականաց առաջարկութեամբ անուանուած պատերազմական նախարարը, Զօր. Մանօ, և առեւտրական և հանրօգուտ շինուածոց նոր նախարարը, Պ. Լահօվարի, հանրածանօթ ռուսասէրներ են։ Զօր. Մանօ միշտ զօրեղապէս ընդդիմացած է այժմեան շինուող ռումանական բերդերուն կառուցման, և Պ. Լահօվարի քանիցս յայտարարած է իւր Էնդէբանտանս Ռումէն

—)(65)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՍԵՐԺ ԲԱՆԻՆ

—Ի՛նչ, կը մեկնի՞ք, գոչեց Միշլին որոյ մտքին մէջ մեծ լոյս մը ծագեցաւ յանկարծ։

—Այո՛, իշխանուհի, ըսաւ Բէյրօլ։ Շատ կարեւոր գործ մը ունիմ տնօրինելիք։

—Եւ ե՞րբ ճամբայ կ'ելնէք, հարցուց Միշլին այնքան այլայլեալ ձայնով մը որ մայրը՝ զարհուրած՝ իւր երեսը նայեցաւ։

—Վայրկեանէ մը, պատասխանեց սեղանաւորը։ Ներեցէք ուրեմն որ բաժնուիմ ձենէ. քանի մը հրամաններ ունիմ տալիք։

Եւ դուրս ելնելով զարդասենեակէն, փոքր դահլիճը մտաւ։

Միշլին՝ աչքն յառած, ձեռքերը դալարած, կըսէր ինքնին.

—Ժանն առանձին պիտի մնայ, ամուսնոյս ըսած է որ իւր քով երթայ։ Սէրժ խաբեց զիս Ակումէի խօսք ընելով։ Անոր տունը պիտի երթայ։

Եւ ձեռքը ճակտուն տանելով, իբր թէ տաղտկացուցիչ պատկեր մը վանելու համար, մանկամարդ կինը մնաց անխօս, խելայեղ, ընկճեալ։

—Միշլի՛ն, աղջիկս, ի՞նչ ունիս, գոչեց տիկին Տէվառէն բռնելով աղջկանը ձեռքէն զոր սառուցեալ գտաւ։

—Ոչի՛նչ, թոթովեց իշխանուհին, ակռաները կրճտելով, յիմարի մը պէս իւր առջին դիտելով։

—Կը նեղուիս, գիտեմ, պէտք է տուն վերադառնալ. մեկնինք․․․ Եկո՛ւր Ժաննը համբուրէ՛․․․

—Ե՞ս, գոչեց Միշլին սոսկմամբ, բնազդաբար յետս ընկրկելով, իբր թէ լոյս տալու համար պլղծ հպումէ մը։

Տիկին Տէվառէն մէկ վայրկենի մէջ սառն եւ հանդարտ երեւոյթ մը առաւ։ Ահռելի յայտնութիւն մը կը նախագուշակէր, եւ աղջիկը դիտելով.

—Ինչո՞ւ բողոքեցիր երբ Ժաննը համբուրելու խօսք ըրի քեզ, ըսաւ։ Ի՞նչ կայ։

Միշլին մօրը թեւը բռնեց ուժգնութեամբ եւ ցոյց տալով նմա Սէրժն ու Ժաննը որք փոքր սրահին մէջ կը ծծաղէին խումբի մը մէջտեղ, շրջապատեալ և սակայն կղզիացեալ.

—Բայց զանոնք դիտէ՛, գոչեց։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, հարցուց մայրն անձկագին, զգալով որ իւր վերջին ապահովութիւնն ալ խոյս կուտար իրմէ։ Ճշմարտութիւնն աղջկանը աչաց մէջ կարդաց։

—Գիտե՞ս․․․ սկսաւ։

—Թէ ամուսինս իւր սիրահա՞րն է, գոչեց Միշլին։ Բայց միթէ չէ՞ս տեսներ որ կը մեռնիմ այս բանին համար, յարեց յուսահատական հեծկլտանքով մը, մօրը բազկաց մէջ նետուելով։

Տիրուհին գրկեց զնա մանկան մը պէս, և մէկ ոստմամբ, տարաւ Բէյրօլի խուցն որոյ դուռը գոցեց։ Յետոյ, ծնրադրելով յոտս այն բազմոցին որուն վրայ պառկած էր իւր աղջիկն, իւր վիշտը դուրս տուաւ զեղմամբ։ Պաղատեցաւ աղջկանն որ խօսի, իւր համբոյրներով տաքցուց անոր ձեռքերն. և տեսնելով զնա անշարժ, սառուցեալ, երկիւղ մը զգաց և ուզեց մարդ կանչել։

—Ո՛չ, լաւ՛, մրմնջեց Միշլին, ինքզինքին գալով, Թող ո՛չ ոք գիտնայ։ Ա՛հ, ես լռելու էի, բայց չափազանց կը տառապէի։ Զ'դիմացայ։ Կը տեսնես, մա՛յր իմ, որ կեանքս խորտակուած է։ Տա՛ր զիս, հե՛ռացուր զիս այս ամօթալի աբարքէն։ Ժա՛նն, իմ քոյրս, և նա՛։ Ո՛հ, մոռցունել տուր ինձ․․․ Ի սէր Աստուծոյ, մա՛յր իմ, դու այնքա՛ն զօրաւոր ես, դու որ շարունակ քու կամքդ ըրած ես, կորզէ՛ սրտէս ինչ որ աղէտ կայ անդ։

Տիկին Տէվառէն, վշտաց այսպիսի բեռան մը ներքեւ ընկճեալ, խելքը գլխէն թռած, սիրտն ի խոր խոցուած, սկսաւ հեծեծել եւ արտասուել։

—Աստուա՛ծ իմ, Միշլի՛ն, խեղճ աղջիկս, ուրեմն այդքա՛ն կը տառապէիր եւ ձայն չէիր հաներ։ Ո՛հ, քաջ գիտէի որ այլ եւս վստահութիւն չունէիր քու պառաւ մօրդ վրայ։ Եւ ես՝ տխմարս, որ չէի գուշակեր։ Կ'ըսէի ինքնին թէ, գէթ բան մը չգիտեր։ Եւ ամէն բան կը զոհէի որպէս զի աղէտն անտեղեակ մնայ։ Մի՛ լար, հրեշտակս, գթա՛ վրաս։ Հոգիս կարլինես։ Ես որ աշխարհիս վրայ ամէն բան կուտայի զքեզ երջանիկ տեսնելու համար։ Ո՛հ, չափազանց սիրեցի զքեզ եւ ինչպէ՛ս կը պատժուիմ հիմայ։

—Պատժուողը ես եմ, ըսաւ Միշլին հեծկլտանօք, քեզ հնազանդել չուզելուս համար։ Ա՛հ, զաւակները պէտք է միշտ իրենց մօր խօսքը մտիկ ընեն։ Մայր մը միշտ վտանգը կը գուշակէ։ Սոսկալի չէ՞, մա՛յր, ես որ ամէն բան զոհեցի ամուսնոյս, տեսնել որ չսիրեր զիս, թէ այլ եւս չպիտի սիրէ բնաւ։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ այժմ իմ կեանքս, առանց վստահութեան, առանց յարգանքի, առանց ապահովութեան․․․։ Ո՛հ, կարի դժբաղդ եմ ես, լաւագոյն է որ մեռնիմ։

—Մեռնի՛լ, դո՛ւն, գոչեց տիրուհին, այր արտասուալից աչերը ցամքեցան, իբր թէ ներքին հուրով մը այրած։ Մեռնի՞լ։ Բայց ինքզինքդ եկուր, յիմար խօսքեր մի՛ ըներ։ Ի՞նչ, որովհետեւ այս մարդը կարհամարհէ զքեզ և կը մատնէ՞։ Մի՛թէ երկու մարդիկ կարժե՞ն որ մեռնինք իրենց համար։ Ո՛չ, պիտի ապրիս, հրեշտակս, քու ծերուկ մօրդ հետ։ Ամուսինէդ կը բաժնենք զքեզ։

—Եւ ինքն ազա՛տ պիտի մնայ, յարեց Միշլին բարկութեամբ։ Ինք պիտի շարունակէ՛ Ժաննը սիրել։ Ոհ, այս մտածումն անտանելի է ինձ համար։ Սոսկալի բան մը պիտի ըսեմ քեզ։ Այնքա՛ն կը սիրեմ զինքը․․․ որ լաւագոյն պիտի համարէի զնա մեռած տեսնել քան անհաւատարիմ։

Տիկին Տէվառէն, շանթահար, լուռ մնաց։ Սէրժ մեռա՛ծ։ Այս գաղափարն իւր միտքն եկած էր արդէն իբր փրկութեան երազ մը։ Եւ վերստին կը պաշարէր զայն, բռնազբօսիկ, բուռն, անդիմադրելի կերպիւ։ Ջանք մ'ըրաւ վանելու համար այդ գաղափարը։

—Զպիտի կարենամ բնաւ իւր վրայ մտածել, շարունակեց Միշլին, առանց զայն անարգ և ատելի գտնելու։ Օր աւուր իւր միտքն աւելի վատթար պիտի դառնայ և իւր կեղծաւորութիւնն աւելի ստորին։ Դեռ վայրկեան մ'առաջ կը ժպտէր. գիտե՞ս ինչու համար։ Որովհետեւ Բէյրօլ կը մեկնի և անոր բացակայութեան՝ ինք այստեղ պիտի գայ։

—Ո՞վ ըսաւ։

—Ո՛հ, իւր զուարթ նայուածքին մէջ կարդացի։ Կը սիրեմ զինքը։ Բան մը չէ կարող ծածկել ինձմէ, պատասխանեց Միշլին։ Այսպէս, ննջաւոր՝ ինձ հանդէպ, ննջաւոր՝ իւր բարեկամին հանդէպ, ահա՛ այն մարդը զոր սիրելու ամօթը կը կրեմ։

—Ինքզինքդ ժողվէ՛, մարդ կուգայ, ըսաւ տիկին Տէվառէն, այն վայրկենին յորում խուցին դուռը կը բացուէր Ժաննի առջեւ, որուն կը հետեւէր Մառէշալ, որք մտահոգութեան մէջ էին մօրն ու աղջկան աներեւոյթ լինելը տեսնելով։

—Միշլինն անհանգի՞ստ է, հարցուց տիկին Բէյրօլ, առաջ անցնելով։

—Բան մը չէ, քիչ մը հոգնութիւն, ըսաւ տիկին Տէվառէն։ Մառէշա՛լ, բազուկնիդ աղջկանս տուէ՛ք զայն կառք առաջնորդելու համար։ Վայրկեանէ մը վար կ'իջնեմ։

Եւ Ժաննի թեւէն բռնելով, թոյլ չտալու համար նմա երթալ Միշլինի քով որ կը հեռանար.

—Կեցի՛ր։ Քեզ խօսելիք ունիմ։

Մանկամարդ կինը տիրուհւոյն երեսը նայեցաւ զարմանօք։

Տիկին Տէվառէն վայրկեան մը լռիկ մնաց։ Միտքը կը բերէր Սէրժն որ այդ երեկոյին հոն պիտի գար։ Բաւական էր որ բառ մ'ըսէր Բէյրօլի՝ արգիլելու համար անոր մեկնումն։ Ուրեմն այդ թշուառականին կեանքն իւր ձեռաց մէջ էր։ Հապա Ժաննը՞։ Արդեօք պիտի կորսնցունէ՞ր զնա։ Այդ իրաւունքն ունէ՞ր։ Ժանն որ մաքառած էր, որ ինքզինքը պաշտպանած էր։ Անիրաւութիւն պիտի լինէր այս։ Ակամայ մղուած էր նա։ Պէտք էր հարցաքննել։ Եթէ հեգ կինը կը տառապէր, եթէ զղջար, ի գին իւր վրէժխնդրութեան, խնայելու էր անոր։

Իւր որոշումը տալէ յետոյ, տիկին Տէվառէն դէպ ի Ժանն դարձաւ որ կ'սպասէր։

—Երկար ատեն կայ որ տեսած չեմ զքեզ, աղջիկս, եւ զքեզ զուարթ ու ծիծաղադէմ կը գտնեմ․․․։ Ամուսնութենէդ ի վեր առաջին անգամն է որ երջանիկ երեւոյթ մ'ունիս։

(Շարունակելի)

ռուսասէր Թերթին մէջ թէ ո՛չ մէկ ռուման զինուոր երբեք կրակ պիտի ընէ Ռուսի մը վրայ։

Ռումանիոյ վերակազմեալ Նախարարութիւնը չպիտի զօրանայ սոյն երկու ծանօթ ռուսասէր անդամոց ընդունելութեամբ։ Բայց Պ. Ռոզէթթի չէ համարձակած վերստին լուծել Երեսփոխանական Ժողովն և նոր ընտրութիւններ կատարել տալ, բան մը որուն կը բաղձար (աւստրիասէր) Պ. Քարփ։ Բաց աստի, նոյն ինքն Պ. Ռոզէթթի պահպանողական հակումներ ունի։ Բայց այս իրաւախոհութիւն երկարատեւ չի կրնար լինել։ Թէեւ Զօր. Մանօ և Պ. Լահօվարի յանձն առնուն չմիջամտել Պ. Քարփի արտաքին քաղաքականութեան, որ Կարոլ Թագաւորին քաղաքականութիւնն է, բայց շատ չանցած հարկ պիտի զգացուի հրաւիրել ռուման ժողովուրդն որ ընտրէ սա երկու քաղաքականութիւններէ մին.— Աւստրիո՞յ յարիլ թէ Ռուսիոյ։ Վերջին ընտրութեանց մէջ, կառավարութիւնը դիւրաւ հաւտաց Պահպանողականաց խոստումներուն ի մասին արտաքին քաղաքականութեան, և ծանուցուեցաւ թէ ամէն կուսակցութիւնք գործնականօրէն համաձայն են արտաքին քաղաքականութեան մասին։ Բայց յորմէ հետէ ընտրութիւնը թերեւս մեծամասնութիւն մը տուին Պահպանողականաց, որք իբր տասն տարիէ հետէ փոքրամասնութիւն մնացած էին, սոքա մոռցան իրենց խոստումներն, և սկսան յայտնապէս ջատագովել Նիզակակցութիւն մը Ռուսիոյ հետ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարան Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և զբաղեցաւ ինչ ինչ խնդիրներով։

Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ աւագերէցն և Թաղ. Խորհրդոյ դիւանն երէկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան ի խորհրդարան Ղալաթիոյ և հրաւիրեցին զՆ. Ամենապատուութիւն ներկայ գտնուիլ եկեղեցւոյն օծման հանդիսին որ պիտի կատարուի յառաջիկայ կիւրակի։

Պատրիարքարանի շէնքին վերաշինութիւնն առաջարկող գիրը, զոր Քաղաքական Ժողովոյ դիւանապետ [illegible] յացուցած էր առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ նկատողութեան պիտի առնուի։

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն, երէկ երկրորդ անգամ այցելով Ազգային Կեդրոնական Վարժարանն, աչքէ անցուց չորս դասարանները, ներկայ գտնուեցաւ բարձրագոյն կարգերու հայերէնի և բնալուծութեան դասախօսութեանց, օրհնեց խնամակալութիւնն, ուսուցիչներն և աշակերտներն, և յարեց. «Ես անպէս համոզուած եմ թէ Պատրիարքի մը պարտաւորութեանց առաջիններէն մին է մղում տալ կրթութեան գործին և խրախուսել ազգային դաստիարակութիւնն. ուստի ստէպ պիտի այցեմ այս վարժարանն, ուր այնքան նշանաւոր ուսուցիչներ կը դասախօսեն։ Աշխատեցէք, սիրելի աշակերտներ, ձեր կրթութեան գործին. դուք ձեր անձին համար աշխատելով ազգին համար ալ աշխատած կ'ըլլաք, զի ազգի մը նշանակութիւնը կը բարձրանայ երբ բազմանայ լուսամիտ և հմուտ անհատներէ։»

Աղեքսանդրիայէ կը գրեն մեզ թէ Առաջնորդ Գեր. Իզմիրլեան Սրբազան քսան օրէ ի վեր ենթակայ եղած է թանչք (dysenterie) կոչուած հիւանդութեան։ Ն. Գերապատուութիւն վերջին օրերս բաւական կազդուրուած է եղեր, թէեւ ո՛չ բոլորովին։

Մայրաքաղաքիս եւրոպական Թերթերէն շատեր մասնաւոր համակրութեամբ կը յիշատակեն Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ նորաշէն մասերուն Օծման հանդէսը։ [illegible] հանդիսին նկարագրութեան կը նուիրէ ամբողջ սիւնակ մը, ուր, Ղալաթիոյ Յանձնաժողովոյ անդամ Մեծ. Ա. Հաճեան և Տ. Բարաղամեան էֆէնտիներու ժրական գործունէութիւնը գրուատելէ յետոյ, կը յարէ. «Թ. Նորատունկեան էֆէնտիի ընթացքը մասնաւոր գովեստից արժանի է. Ազգային գործի այս անխոնջ աշխատաւորն իւր եռանդուն գործունէութեան բարերար հետքերը կը թողու ամենուրեք։ Օրթագիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետն եղած ատեն, օժտեց այդ թաղը ամբակառոյց դպրոցով մը, որ, թէեւ հանգանակութեամբ շինուած, ոչ նուազ պատիւ կը բերէ գործին նախաձեռնութիւնն ստանձնողներուն։ Նա իւր Տիրոջ արժանաւոր վիճակի մէջ դրաւ թաղին կիսափուլ եկեղեցին ալ։ Ղալաթիոյ մէջ նշանաւոր հանդիսացաւ միեւնոյն եռանդով և միեւնոյն յաջողութիւնն ունեցաւ։ Կը շնորհաւորենք զինքն և իւր արժանընտիր ընկերներն, որք կրնան արդար հպարտութեամբ դիտել կատարուած գործը։ Կը յուսանք թէ ուրիշ երեւելիներ պիտի փութան հետեւիլ այս տեսարց օրինակին, որք, արդարեւ առարտած նկատելով իրենց պաշտօնն, պիտի հրաժարին քիչ առնէն։»

Կը լսենք թէ ի նպաստ Բերայի և Խասգիւղի հայ վարժարանաց երեքշաբթի գիշեր տրուած թատերական ներկայացման զուտ հասոյթը մերձաւոր հաշուով մը ութսուն և հինգ ոսկի եղած է։

Հետեւեալն հրատարակութիւնը խնդրուած է մեզմէ.

Ս. Երուսաղէմէն պաշտօնապէս կը տեղեկացնեն թէ՝ յաշկերտութիւն ժառանգաւորաց վարժարանին զանազան կողմերէ պատանիներ հասած են, որք անտէր և թշուառ կը մնան՝ քանի որ վարժարանին աշակերտաց թիւը արդէն լեցուած է։ Ժառ. վարժարանն իւր ծրագրոյն համեմատ՝ որոշեալ պայմաններ և ժամանակներ ունի աշակերտ ընդունելու, և հարկ եղած ատեն կարեւոր տեղեկութիւն գաւառներէն բերել կուտայ աշակերտացուներն, ուստի այն պատանիք, որք կը ղրկուին առանց ուղղուելու կամ առանց կանխաւ վանական վարչութեան հաւանութիւնն ու արտօնութիւնն ստանալու, բացարձակապէս կը մերժուին, որով թէ՛ իրենք ի զուր պանդխտութեան մէջ կը տառապին և թէ՛ Ազգ. վանուց ներկայ անձուկ կացութեան մէջ ծանրութիւն կը լինին։

1888 Նոյ. 16 — Գ. Վ. ԵՐԷՑԵԱՆ
Ի Կ. Պոլիս — Տեսուչ Դպրոցաց Երուսաղէմի

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան Հիմնադիր Ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ նոյ. 19, ի Բերա Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ խորհրդարանին մէջ, ի ժամ 7։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցում և վաւերացում նախորդ նստի ատենագրութեան.
2. Ընթերցում դիւանական թղթակցութեանց.
3. Քառամսեայ համարատուութիւն Տնօրէն Խորհրդոյ.
4. Խնդիր բարւոքման գանձային վիճակի ընկերութեան.
5. Առաջարկութիւնք անդամուհեաց։

Ազգ. Հայ. Ընկ. Հիմնադիր Ժողովոյ
Ատենապետ — Ատենադպիր
[illegible] — Մ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ
14 Նոյմ. 1888

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մուսուլի կուսակալ անուանուեցաւ Մանասթըրի նախորդ կուսակալ Ալի Րէմզի փաշա։

Անտառաց վարչութեան մասնագիտաց Ժողովոյն անդամ և միանգամայն անտառաց առաջին շրջուն քննիչ անուանուեցաւ Սինոպի և Տրապիզոնի անտառաց նախկին քննիչ Րէուֆ պէյ։

Հըլէ գաւառին (Պասրա) նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Պաղտատի վերաքննիչ ատենի առաջին քարտուղար Հասան Սամի էֆէնտի։

Վեզիրութեան աստիճան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի փեսայ Ֆէրիտ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Նիկոմիդիոյ գաւառին առաջին երկրաչափ Խնտամեան էֆէնտիի, Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի անդամներէն Խորասանճեան Թովմաս էֆէնտիի և Եղեռնադատ ատենի առաջին քարտուղար Թահսին էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Տրապիզոնցի վաճառական Նէմլիզատէ Օսման էֆէնտիի և Տիվրիկցի վաճառական Թողուտըլըզատէ Եուսուֆ էֆէնտիի։

Օսմանիյէի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ Ռուսիոյ կայսեր երկրորդ որդի Եորկիոս իշխանին։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Գ. զօրաբանակի 12րդ կիսաբաժնին հրամանատար Մուսթաֆա Բէմզի փաշայի, 12րդ զօրաբաժնին հրամանատար Ալի փաշայի և ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Օնուի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գըր Շէհրի (Ընկիւրի) կառավարիչ Հասան Խայրի փաշայի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմովի կնոջ։

Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Սեվաստաբոլի կառավարիչ դեր ծովակալ Պ. Միշել Գոմանի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ տեղւոյն զինուորական հրամանատար և ծովային երկրաչափ զօրավար Զիքէլնիքի։ Նոյնպէս այլ և այլ կարգի պատուանշանք Սեվաստաբոլի զինուորական ու ծովային սպայից ոմանց, Զարին յատուկ շոգենաւի նաւապետին, գլխաւոր սպայից ու Ն. Վեհափառութեան պալատան պաշտօնէից ու թիկնապահաց ոմանց։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ադրիանուպոլսոյ հեռագրատան և թղթատարատան ընդհանուր տնօրէն Խայրի էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր սովորական նիստը կազմեց երէկ և խորհրդակցեցաւ Հայտար-Փաշա Նիկոմիդիոյ գծին յանձնման առթիւ անգլիական և աւստրիական դեսպանաց կողմէ Բ. Դրան մատուցուած ծանուցագրերուն ինչպէս նաեւ Պ. Սիֆէլտերի առարկութեանց վրայ։ Նոյնպէս զբաղեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհրդոյ ցրուելէն յետոյ Բարձր. Մեծ Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը մինչեւ իրիկուան ժամ 12 խորհրդակցեցան կարեւոր խնդրոց վրայ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Լէյիպ էֆէնտիի և զբաղեցաւ Ատլիյէի վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով։

ԲԵՐԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյ բոլորովին ապաքինած լինելով, իւր պաշտօնի գլուխն անցած է։ Ն. Վսեմութիւն նախընթաց օր կայս. պալատ երթալով, Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստացաւ։

ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԱՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունի քննել օսմանեան բոլոր հիւպատոսարանաց հաշիւները, նախընթաց օր ի նիստ գումարուելով քննեց հաշուական գործողութիւններն և ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Սոյն յանձնաժողովը կը կազմեն նոյն նախարարութեան դատական ճիւղին տնօրէն Ղալիպ պէյ, վիճակագրութեան տնօրէն Համտի պէյ, և հիւպատոսական դիւանի առաջին քարտուղար Տաւեան Տիրան պէյ։

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆՔ

Սուրէնեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆ.ի որդին Վահան էֆէնտի, որ կայս. կառավարութեան կողմէ Գերմանիա ղրկուած էր երկրագործութիւն ուսանելու և որ փայլուն քննութիւններ տալով իւր շրջանն աւարտած և վկայական ստացած է, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։ Յոյս ունինք թէ Վահան էֆ. ի Թուրքիա մեծ յառաջդիմութիւններ կ'ընէ այն ասպարիզին մէջ զոր իրեն առջեւ բացած է կայսերական կառավարութիւնը։

—Ադրիանուպոլսոյ նահանգին երկրագործական քննիչ Երուանդ էֆէնտի Ազգալեան երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ

Առեւտրական առաջին դատարանին առջեւ ուշագրաւ դատ մը պիտի տեսնուի յառաջիկայ շաբթու։ Ղալաթիոյ յոյն սեղանաւորներէն Պ. Եանի Քասթէլլի Թրամուէյից ընկերութենէն կը պահանջէ այդ ընկերութեան կարգ մը բաժնեթղթոց կտրոններու վճարումն. իսկ ընկերութիւնը կ'առարկէ թէ Պ. Քասթէլլիի ներկայացուցած բաժնեթուղթք կեղծ են և թէ անոնց խնդրական գլխավճարները տրուած լինելով, ջնջուած են ընկերութեան կողմէ։ Պ. Եանի Քասթէլլիի փաստաբանն է Պ. Ժագօպօ, և Թրամուէյից ընկերութեան փաստաբանն՝ Յովհաննէս պէյ Ալէքսանեան։

Պ. ՎԻԺԷԻ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Ֆրանսացի ձեռնարկու Պ. Վիժիէ՝ Դամասկոս քաղաքն օդային կազով լուսաւորելու արտօնութիւն կը խնդրէ կայս. կառավարութենէն։ Բաց յաստի, Պ. Վիժիէ՝ եւրոպացի դրամատեարց խումբի մը կողմէ ձեռնարկներ կ'ընէ Վօսփորի մէջ նաւաձիգ շոգենաւներ բանեցնելու և Սեւ ծովու ու Մարմարայի եզերաց վրայ ապաստարանաց կայարաններ հաստատելու մենաշնորհն ստանալու համար։ Պ. Վիժիէ մենաշնորհ չպիտի կարենայ ստանալ, վասն զի կայս. կառավարութիւնը մերժած է զայդ—այս մասին ծխախոտի Րէժիի համար միայն բացառութիւն կայ—սակայն գուցէ յաջողի արտօնութիւն ըստանալ նաւաձիգ շոգենաւներ բանեցնելու և ապաստարանաց կայարաններ հաստատելու, որք կրնան մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցանել։

ՍԱՐԸ-ԵԱՐԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալները ծանուցուեցաւ թէ Բերայի հարցաքննիչ դատաւորք աւարտած են Սարըեարի ոճրագործութեան առթիւ կատարուած քննութիւններն և թէ տեղեկագիրք յանձնուած են Ամբաստանիչ ատենին։ Արդ, Հաքիքաթ կ'իմանայ թէ Ամբաստանիչ ատեանը նկատելով որ այդ քննութիւնք արդարութեամբ կատարուած չեն, ջնջած է հարցաքննիչ դատաւորաց տեղեկագրերն և հարկ եղած քննութիւնները կատարելու և ճշմարտութիւնն երեւան հանելու համար նոյն խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր գրութիւնները յանձնած է վերաքննիչ ատենի անդամ Մոստիճեան Յարութիւն էֆէնտիի։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Արեւելեան Ռումէլիի Հասքէօյ գիւղաքաղաքէն հետեւեալը կը հաղորդեն առ Մոնիթէօր, Նոյեմբեր 8/20 թուականաւ.

«Տեղւոյս բժիշկը, Տր. Լոնտօն (Կ. Պոլսեցի) որ անցեալ չորեքշաբթի Էսկի Զաղրայէն Եէնի Զաղրա կ'երթար զինուորագրութեան առթիւ բժշկական քննութիւն կատարելու, կառքի արկածի մը զոհ գնաց։ Ճանբուն մօտ գտնուած փոքր կամուրջին առջեւ հասնելով, ձիերը խրտչեցան ի տես մարդու մը որ կամուրջին տակէն ելաւ յանկարծ և սկսան վազել։ Կառքը հրջեցաւ և Տր. Լոնտօն այնքան գէշ կերպով ինկաւ որ ձիերուն ոտից առջեւ գլորեցաւ։ Անյոյս վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրեցին ուր քիչ վերջը մեռաւ։ Խեղճ բժիշկը այրի մը և զաւակներ կը թողու։»

ՍԲՕՐԱՏԵՍԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Միթիլէնի հելլենական հիւպատոսն եւ կղզւոյն օսմանեան իշխանութիւնք, իրենց կառավարութեանց հրահանգաց համաձայն միաբանութեամբ որոշած են որ սպունգ որսացողաց նաւակներն ինչպէս նաեւ գրաւեալ սպունգներն իրենց տէրերուն յանձնուին։ Այս կերպով ծանուցեալ միջադէպը փակուած կը նկատուի։

ՊԱՊԱԿԱՆ ՆՈՒԻՐԱԿ

Պապական նուիրակ Մոնսինեոր Պոնէդդի որ հովուական պտոյտ մը կատարելու գնացած էր յԱդր. Պոլիս և ի Պուլկարիա, մայրաքաղաքս վերադարձած է։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Բանկալթիի ոստիկանութիւնը նախորդ շաբթուն իմացած էր որ իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուած թաղերուն մէջ գողութեան հինգ վեց դէպքեր պատահած են։ Վերջապէս յաջողեցաւ ձերբակալել անոնց հեղինակը, Անաստաս անուն բնիկ Պրուսացի, որ դեռ տասն օր առաջ ելած էր բանտէն ուր անցուցած էր երկու տարիներ։ Ձերբակալումը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի առաւօտ, Բանկալթիի ոստիկաններէն Տիվրիկլի անուն անձին ձեռամբ, երբ գողը կը փորձէր կեղծ բանալի մը միջոցաւ բանալ Ճէտիտիյէ փողոցի տանց միոյն դուռը։

—Ռուսական ընկերութեան Օլկա շոգենաւուն նաւաստիներէն Անտօն անձ մը այդ շոգենաւուն մէջ արծաթի ժամացոյց մը և զանազան արժէքաւոր նիւթեր գողցած լինելով, ցամաք ելած էր զայնս ծախելու համար, երբ ոստիկանութիւնը ձերբակալելով զայն Բերայի ոստիկանատունը տարաւ, ուստից իւր հիւպատոսարանին յանձնուեցաւ։ Գողցուած բոլոր նիւթերը գտնուեցան Անտօնի վրայէն։

Սպարապետ Դիւան ընդհանուր սպիտոյից ճիւղին նախագահ Ֆէրիք Հաճի Բաշիտ փաշա հիւանդ լինելով մէկ քանի օրէ ի վեր իւր ապարանքը կը մնայ։

—Երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցան Սթանքէօյի Յունաց մետրապոլիտ Տ. Անաստաս՝ ի Պրիզէն, Պոյապատի նախկ. Ալի Րիֆաթ էֆէնտի՝ յիւր պաշտօնատեղին և Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարի որդին Պ. Դուրնովօ, որ մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, յՕտեսա։

—Վեհ. Սուլթանի պատուակալ թիկնապահ Տրէյոֆ փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։

—Կ'ըսուի թէ Կարնոյ եւ Վանայ նահանգներուն մէջ սաստիկ ձիւն տեղացած լինելով ճամբաները գոցուեր են։

—Վճռաբեկ ատենի անդամներէն [illegible] էֆէնտի Ձեռնհաս իշխանութեան մատուցած է տեղեկագիր մը որ կը պարունակէ Քօլ-Տէրէ ագարակի խնդրոյն առթիւ իւր ի Մաղնիսա կատարած քննութեանց արդիւնքը։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրահանգ ուղղեց ամեն կողմ որ շէնքերու կառուցման առթիւ տրուած արտօնագրերուն մէջ կարելի եղածին չափ բացայայտ կերպիւ նշանակուին կառուցանելի շէնքին տեսակը, տարածութիւնն ու բարձրութիւնն և այլ մանրամասնութիւնք։

—Կայս. վերջին հրամանին համաձայն թաղապետութիւնք երէկ սկսան փայտ եւ ածուխ բաշխել աղքատաց։

—Էօմէր անուն մարդ մը անցեալ երեքշաբթի օր իւր մէկ քանի ընկերաց հետ օղի կը խմէր ի Գարա՛կէօմրիւկ գինետան մը մէջ, երբ իւր ընկերաց հետ կռուի բռնուեցաւ և դաշոյն մը հանելով ընկերներէն մին սպաննեց և ուրիշ մը ծանրապէս վիրաւորեց։ Գինետան սպասաւորներէ մին եւս դաշոյնը Էօմէրի ձեռքէն խլած պահուն ձեռքէն վիրաւորեցաւ։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ոճրագործը ձերբակալեց և վիրաւորեալներն հիւանդանոց փոխադրել տուաւ։

—Անցեալ օր ի Գասըմ-Փաշա Մէհմէտ Սալիհ անուն արքաքսեալ ոստիկան մը Ալի անուն պարսիկի մը հետ կռուի բռնուելով դաշոյնի հարուածով մը ծանրապէս վիրաւորեց Ալին։ Մէհմէտ Սալիհ ձերբակալուեցաւ և Ալի թաղապետութեան հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։

—Սելանիկի Թերթը կ'ըսէ թէ տեղւոյն թաղապետութեան բժշկաց կողմէ տրուած տեղեկագրոյ մը համաձայն ծաղկի հիւանդութիւնն սկսած է նուազիլ հարիւրին յիսուն և հինգ համեմատութեամբ և թէ ի մօտոյ բոլորովին պիտի անհետի։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Պ. Քլօտիւսի կազմած օբէրա-գօմիքի և օբէրէթի Ֆրանսական խումբն որ երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքս հասած էր, երեքշաբթի կայս. պալատ կոչուելով, պատիւ ունեցաւ ներկայացում մը տալու առաջի Վեհ. Սուլթանին։

Ֆրանսական խումբն այս գիշեր իւր առաջին ներկայացումը պիտի տայ ի Նոր-Թատրոն Բերայի։ Ներկայացուելիք խաղն է Les Dragons de Villars զուարթ օբէրա-գօմիքը։

Ռօզ Ֆրիքէի դերը պիտի կատարէ Օր. Իվանօֆ և Թուժէթի դերն՝ Օր. Բէռիօլ։

Խումբին առաջին կատակերգակն ի մօտոյ Կ. Պոլիս կը հասնի։

ԹՈՒԱՆՇԱՆ ՄԸ

Յաճախ, այս սիւնակաց մէջ կարծիք յայտնուած է թէ կենաց ապահովագրութեան Խաչէխի ընկերութիւնն ամեն նկատմամբ արժանի է այն նախապատուութեան զոր ընդհանրապէս կուտան նմա ինքզինքնին ապահովագրել ուզող անձինք։

Վարանոտներն որք շօշափելի ապացոյց մը կը փնտռեն, թող աչքէ անցունեն Վիեննայի Պորսային պաշտօնական գինը։ Պիտի տեսնեն որ Խաչէխի բաժնեթղթերուն գինն է 3990 Փիորին (9,978 Ֆրանք) ի փոխարէն վճարեալ 1000 Փիորինի։ Միւս ընկերութեանց բաժնեթղթոց գիներն են մին 209 Փիորին (200 վճարուած), միւսը 300 (200 վճարուած), ուրիշ մը 294 (200 վճարուած)։

Արդ, երբ մարդ կ'ապահովագրուի, առաջին գործն է յանձնուած ստակին ապահովութիւնը, զոր կը ներկայացնեն Խաչէխի դրամագլխին կարեւորութիւնն և իւր բաժնեթղթոց գինը։

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'ստացուի 132 երեսով պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ

M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 28 Նոյմ.

Պանամայի ջրանցքի ընկերութիւնն որոշեց շրջաբերութեան հանել պարգեւաւոր վիճակահանութեան պարտատոմսերուն յաւելեալ մասն, որ ստորագրուած չէր անցեալ յունիս ամսուն։

Աթէնք, 28 Նոյմ.

Պ. Դրիգուբի Երեսփոխանաց Ժողովոյն մատոյց ծրագիր մը, հելլենական փոխառութեանց տոկոսը զեղչելու և միացնելու համար. (այս փոխառութեանց գումարը 74 միլիոն կ'ըսէ հեռագիրն, այլ անշուշտ այս թուանշան սխալ է և աւելի լինելու է։) Պ. Դրիգուբի ի վեր հանեց այս գործողութեան առաւելութիւններն։

Պերլին, 27 Նոյմ.

Կայսրը ոտքի մէջ պաղ առած լինելով, քանի մը օրէ ի վեր սենեկէն դուրս չելներ։

Պեռնա, 27 Նոյմ.

Զուիցերական Դաշնակցութեան նախագահ Պ. Հէրդէնշդայն մեռաւ այսօր։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 17 Նոյեմբեր
Դրամական

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միջազ.)	Սերի		16 13
Պորսային գոցուելէն վերջը	»		16 13
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	Գ. կ.	16 16
Կէս օրին	»	»	16 17

[illegible]

Երէկ երեկոյ		38 34
Առաւօտ	Գ. կ.	38 34
Կէս օր	»	38 34

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A Սերի	Գ. կ.		25 20
»	B. »	»		15 30
»	C. »	»	0	16 16

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 28 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. Քօնսօլիտէ	97 13/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ	14 3/4
» » » գոցուեցաւ	14 15/16
» » » Ա.	25 1/4
» » » Բ.	15 1/2
» » » Գ.	14 3/4
Օթօման 1871	80 3/4
Փոխառութիւն 1877	92 3/4
Պանք Օթօման	10 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873	101
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	80 5/8
» առանձին (Փրիվիլէժիէ)	100 1/4
Տայրա Սանիէ	76 7/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօթշիլտ)	102 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 586

Վիեննա, 28 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 50
Օսմանեան երկաթուղի	22 80

Բարիզ, 28 Նոյեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 12 1/2
» » 3 %	82 87 1/2
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ	15 07 1/2
» » » գոցուեցաւ	15 07 1/2
» » » Բ.	15 20
» » » Գ.	15
Օսմանեան երկաթուղի	46 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	—
Պանք Օթօման	523 75
Քրէտի Լիոնէ	608 75
» Ֆոնսիէ	1357 50
[illegible] Լիոնի	1282 50
Սուէզի Ջրանցք	2212 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	103 3/8
Իտալական Ռանթ	96 87 1/2
Սպանիական (արտաքին)	72
Եգիպտական միացեալ Գ. բ.	408 75
Փրիօրիթէ Թիւրք	412 50
Հելլենական 5 %	409 37 1/2
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 31

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 28 Նոյմ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 1/2 %	82 98 3/4
Օսմանեան քօնսօլիտէ	15 12 1/2
Եգիպտական	408 75

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Մազերը դեղնցնելու համար մասնաւոր դեղ մը չի կայ, բայց կարելի է այդ գոյնը տալ երբ 5-20 մաս ջրոյ մէջ աւելցուի թթուածինով յագեցեալ ջուր (Eau oxygénée)։

Սոյն հեղուկին հերաց գոյնը փոխելուն պատճառն անելւեւ է, զի սեւ կամ շագանակագոյն մազերը կը պարունակեն կապարի սեւ օքսիտ որ թթուածինին ներկայութեամբ կը դառնայ քարմարցանքի (litharge), կապարի ուրիշ օքսիտ մ'որուն գոյնը դեղին է։—Եղունգն եւս հերաց մի և նոյն բաղադրութիւնն ունի, մի միայն կապարի օքսիտը չի պարունակեր։

ՔԻՄԻԿԱՍԷՐՆ

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Ռուսահայ Մեծ. Պր. Լ. Մազիրով Պր. Գր. Նիկողոսեանցի հետ ամսոյս 8ին Գր. օր հաճեցաւ այցելել Որբանոցս։ Պր. Լ. Մազիրով՝ հաստատութեանս և ի նմին պատսպարելոց նկատմամբ իւր բարոյական ու նիւթական գեղեցիկ համակրանաց հաւատիքն արտայայտելէ յետոյ բարեհաճեցաւ նաեւ յանուն իւր Մեծ. Մօրեղբօր՝ Պ. Յովհաննէս Այվազովսքիի մի գեղավիձին ծովանկար (Այու Տաղ մերձ ի Եալթա) նուէր տալ Որբանոցիս։

Ուստի, Որբանոցիս Հիմնադիր-Մայրն կը փութայ իւր խորին շնորհակալութիւնն արտայայտել հրապարակաւ թէ՛ առ Պ. Լ. Մազիրով՝ իւր պատ. այցելութեան և համակրանաց կրկին բաշխաբերութեանց համար և թէ՛ առ Մեծ. Նկարիչ Պ. Յովհաննէս Այվազովսքի՝ իւր սոյն ոչ նուազ գեղեցիկ նուէրին համար։

Այս առթիւ Որբանոցիս Հիմնադիր-Մայրը պարտ անձին կը համարի նաեւ անհուն շնորհակալութիւն յայտնել առ Մեծ. Պ. Գ. Նիկողոսեանց, որ կը սիրէ բարեհաճիլ ամեն պարագայի մէջ Ռուսահայ բարեսէր Ազգայնոց ծանօթացնել զՈրբանոցս ի քաջալերութիւն թէ՛ նորա Հիմնադիր վաստակաբեկ Մօր և թէ՛ ի միսիթարութիւն ի նմին պատսպարեալ անտէրունջ որբոց։

Սրբուհի Մայրապետ
Նշան Գալֆայեան
1888 Նոյմ. 16/28 — Հիմնադիր-Մայր
Խասգիւղ — Աղջկանց Որբանոցիս

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ, 15 Նոյեմ.

Արեւելքի երեկուան թուոյն մէջ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան գործադիր Ժողովոյ ազնուափառ Ատենապետուհւոյն ստորագրութիւնը կրող մի նամակ՝ շնորհակալութեամբ կարդացինք։ Այդ նամակաւ յիշեալ ընկերութիւնը Կէտիկ-փաշայի թաղեցւոց փափաքանաց համաձայն, թաղիս մէջ դպրոց մը բանալու խորհուրդը ընդունած ըլլալը կը յայտնէր, հրաւիրելով թաղեցին նախապէս՝ 30 աշակերտուհիներ արձանագրել տալ և դպրոցական յարմար շէնք մը պատրաստել։

Ահա ես կուգամ, շնորհակալութեամբ հանդերձ, իմ երկու զաւակացս արձանագրութիւնը այժմէն խոստանալ։

Դպրոցական շէնքի մը պատրաստութեան գալով՝ այս միջոցիս պարապ վարձու տուն մը կայ որ այս պէտքը կրնայ լրացնել, և որ դպրոց ըլլալու բարեյարմար ըլլալէ զատ՝ որոշեալ գնով ալ կրնայ վարձուիլ։

Ուստի, ընկերութեան գործակատարը պէտք է անյապաղ ներկայանայ թաղս պարտ ու պատշաճն տնօրինելու համար։

Պատրաստ եմք աջակցելու իրեն։

Փաստաբան
ՆԱԶԱՐԷԹ ՇԱՀՊԱԶ

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Բագուից մեզ գրում են. «Բագուի ոգեւորվող հասարակութեան մի մասը էջմիածնի վերաշինութեան համար կաթողիկոսին տուեց հետեւեալ նուէրները. Բալախանում պ. Մատուրեան և Կասպեան ընկերութեան նախագահը — մի մի հազար րուբլի. մի խումբ հարուստներ ներկայացրին 8,000 ր. հանգանակած գումարը. պ. Գ. Լալայեան տուեց իբրեւ աջահամբոյր 4,000 րուբլի. մի դերձակ, Այդինեան անունով, իբրեւ աջահամբոյր մատուցեց արծաթի հին դրամներ. Իսկ կաթողիկոսը հետեւեալ նուէրները տուեց՝ քաղաքագլխի տեղապահ և Մարդասիրական ընկերութեան նախագահ պ. Անտոնեանին մի ծխատուփ, իսկ ոստիկանապետին և պ. Լալայեանին մի մի թանկագին մատանի»։

—Մեզ գրում են Գանձակից. «Այստեղացի տիկին Նաբաթեան նուիրեց յօգուտ էջմիածնի վերաշինութեան 2,000 րուբլի»։

—Րօստով (Դոնի վրա) քաղաքից մեզ գրում են. «Բելգիայի Բրիւսել քաղաքի յուցահանդիսի երդուեալ դատաւորները (ժիւրի) վճռել են տալ մեծ արծաթեայ մէդալ Սերովբէ Անանեանին նրա ֆաբրիկայում պատրաստվող պապիրոսի թղթի տետրակների և գիլզաների համար։ Բրիւսելի Մոնիթէօր լրագիրը խօսում է Անանեանի ֆաբրիկայի մասին, որը առաջինն է Ռու-

տօվում և համարում է այդ Փաբրիկայի ապրանքները ամենագերազանց և ամենաընտիր ապրանքներ ։»

—Թիֆլիսի քաղաքային զինուորագրական ատեանին գործողութիւնները արդէն աւարտվեցան. Նոյեմբերի 2ին զինուորակոչի ենթարկված երիտասարդները, որոնք թւով 376 հոգի էին, վիճակ հանեցին. Իսկ միւս օրը վիճակահանութեամբ զինուորական ծառայութեան մէջ մտնողները, որոնք թւով 100 էին, ենթարկվեցան բժշկական քննութեան ։

—Ինչպէս մեզ հաղորդում են Նոր-Նախիջևանից մեր բանաստեղծ Ռափայէլ Պատկանեան յետաձգել է իւր ճանապարհորդութիւնը դէպի Կովկաս ։

—Մեզ խնդրում են տպել հետեւեալը. Նուխու գաւառում մի քանի հայ գիւղեր կան, որոնք պարսիկ խաների, լեզգիների և այլ լեռնաբնակների ձեռքից նեղութիւններ կրելով, մօտ երկու դար է, բոլորովին հեռացել են եկեղեցուց, կորցրել են մայրենի լեզուն, և հայերէն լեզուով հայի անունն անգամ չը գիտեն, թէեւ նրանք ամենայն խստութեամբ պահում են եկեղեցական շատ օրէնքները, պասեր, ուխտագնացութիւն, և այլ ազգային աւանդութիւններ ։ Այն գիւղերը որոնք զուտ հայեր են եղել մի և կէս դար առաջ, այժմ մայրենի լեզուն մոռանալով, այժմ իրանց հայ չեն համարում, հետեւեալներն են՝ Բում, Կոտուգլու(?), Վարդանլու, Բէյ (Բիս) և այլն ։ Իսկ հետեւեալ լուսաւորչական պարսկախօս գիւղերը, Ջալուտ, Մէջլուբէկլու, Սլիման-Նուխի, Եգին-Քեանդ և այլն, կորցնելով իրանց մայրենի լեզուն, բոլորովին խորթացել են ազգայնութիւնից ։ Այժմ այդ պարսկախօս Ջալուտ գիւղում շինվելու է մի նոր եկեղեցի, որի համար Նուխու յաջորդ Վահան վարդապետ Տէր-Գրիգորեանց դիմել է իր մի քանի բարեկամների աջակցութեան, որ յիշեալ եկեղեցու շինութեան օգտին կամաւոր նուէր ժողովեն ։ Նուէրներ կարելի է շնորհել փողով, կամ եկեղեցական բազմաներով, ինչպէս են՝ շուրջառ, բուրվառ, սաղաւարտ, ժամաշապիկ, սկիհ, աւետարան և այլն, և այլն ։ Ցոյս ունինք որ ամեն մի բարեսիրտ մարդ, իր լուման չի խնայի պարսկախօս մի գիւղի հայ եկեղեցու օգտին ։ Նուիրատու անձինք կարող են ստորագրվել մատեանում, որ ուղարկված է Ղազարոս քահանայ Ցովսէփեանին Թիֆլիսում ։

—Հոկտեմբերի 30ին, անդրկովկասեան երկաթուղու առաւօտեան գնացքով Թիֆլիս վերադարձաւ Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրաքեան ։

—Ղուբայից մեզ գրում են, որ հոկտեմբերի 23ին, երեկոյեան ժամը 9ին, մի 24 տարեկան հայ երիտասարդ, որը գործակատարի պաշտօն է վարում Ղուբայի մի վաճառականի մօտ, անձնասպանութիւն է գործել, ատրճանակից իր վրայ արձակելով ։ Մինչեւ այժմ յայտնի չէ թէ ի՞նչ է եղել անձնասպանութեան շարժառիթը ։

—Պետերբուրգի լրագիրները հաղորդում են, որ ենթադրութիւն կայ Կովկասի «Ուղղափառութիւն տարածող» ընկերութեանը եկող տարին յատկացնել 54,951 րուբլի խոշոր գումար ։ (Մշակ)

ՆԱՄԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԷ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, 9 Նոյեմ.

Տեղւոյս Թաղական Խորհրդոյ Վերակազմութեան խնդիրն, որ դժուարութեանց դէմ արգիլուած առ կախ կը մնար, և տեղի տուած էր անհաճոյ պարագայից, վերջ գտաւ անցեալ 6/18 կիւրակէ օրն ։

Նոյն օր, ըստ հրաւիրանաց Գեր. Սրբազան Առաջնորդին, ժողովուրդը, թւով մօտ վաթսունի, հաւաքուեցաւ յառաջնորդարան ։

Թէպէտ սոյն նստի մէջ եւս բուռական բանավէճեր տեղի ունեցան մի քանի անձանց ընդ մէջ, սակայն ժողովուրդն (ընդհանրապէս) համոզուած Գեր. Սրբազան Առաջնորդի ողջամիտ ու ազգաւ խրատներէն և արդար դատողութենէն, ստորագրեց մի աղերսագիր, խնդրելով որ Թաղական Խորհրդոյ անդամ ընտրուին հետեւեալ անձնաւորութիւնք, ընդ բարձր Առաջնորդութեամբ Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարեանի.

Վսեմ. Կարապետ պէյ Բէյլիգեան
» Աբրահամ » Բալթող
» Պօղոս » Աչըգեան
Մեծ. Հայկ էֆ. Էքիզլեր
» Գաբրիէլ » Սեգբոսեան
» Անտոն » Արթինոֆ
» Գրիգոր » Կիւտիւկեան

Ըստ մատուցեալ աղերսագրի, սոյն Տեարք պիտի վարեն զիւրեանց պաշտօնն երկամեայ շրջանաւ, և յետ լրացման սոյն ժամանակի Սահմանադրութեան գործադրութիւն պիտի կատարուի ըստ հանգամանաց տեղւոյն կացութեան ։

Աղերսագիրն ստորագրուած է յիսունէ աւելի ազգայնոց կողմանէ ։

Արդ, ինչպէս կ'երեւի, Սահմանադրութեան գործադրութեան պարագայն բաւական զօրաւոր քայլ մը կ'առնու այսօր յԱղեքսանդրիա ըստ հանգամանաց տեղւոյն կացութեան, և անշուշտ զօրաւորագոյն քայլեր պիտի առնու յապագային միշտ ըստ հանգամանաց տեղւոյն կացութեան, եթէ փափաքելի լինի լաւագոյն կացութիւն մի ։

Ցարդ Սահմանադրական օրէնսդրութեան նկատմամբ՝ որ և է համոզում մը հրապարակաւ չեմ խօսած կողմանէ. — աւելորդ է. — Մի միայն սոյնչափ արժանի է ըսել թէ ամեն օրէնք, լինի քաղաքական, լինի կրօնական, գործադրելի են ըստ հանգամանաց տեղւոյ, ժամանակի և պարագայի. հակառակ տօսր օրէնք՝ պատրաստուած պատրելու զլուխս(?), կ'արտադրեն մնաս, և դատապարտելի կ'ըլլան. «Լաւագոյն է փոքրագոյնն չարեաց» — Ոճրագործ մը ամէն տեղ միեւնոյն եղանակաւ չ'պատժուիր. — Հարկ լուծանէ զօրէնս ։

Եւ արդ մեր խորին շնորհակալութիւններն կը յայտնեմք հրապարակաւ առ սիրելի Սրբազան Առաջնորդն մեր Գեր. Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեան որ, ինչպէս ամեն նոյնպէս և այս պարագայի մէջ, յաղթեցաւ բազում դժուարութիւններն և խաղաղութեան ոգին ներմուծել յազգայինս, որպէս փափաքելի է և յուսալի. — Շնորհակալութիւն նաև առ Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարեան, որ հաճեցաւ ստանձնել սոյն ազգային փառաւոր և բարձր պաշտօն, շնորհակալութիւն առ համայն Պատ. Անդամս Նորընտիր Թաղական Խորհրդոյ, որ սիրով կ'ընդունին տանել ազգին բեռն ։ Ի սրտէ կը մաղթեմք կարողութիւն և զօրութիւն իւրեանց բոլոր ազգային ձեռնարկաց, ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցւոյ, ի բարւոք ուղղութիւն կրթական գործոյն, ի խնամս տնանկ աղքատաց և ի փառս ազգին ։

Վ. ՀԱՅԿԱԶՆ

ՎԱՆՔ ԵՒ ԿՂԵՐԱՆՈՑ

Բ.

Գալով Արմաշու վանուց որուն արդէն ժամանօր տեղ մը տուած եմ խորագրիս մէջ, և որուն յիշատակութիւնը դիտմամբ յետաձգեցի, այն վանուց՝ որ խանձարուրն եղաւ նաև մեր պատանեկութեան տարիներուն, և որ վերջի թէ՛ ուրախառիթ և թէ՛ ցաւառիթ կրկին դէպքերու պատճառաւ ժամանօր կերպով մը ազգայնոց ուշադրութիւնը դարձուց յինքն, այն առեն լիովին պիտի հասկցուի նորա կատարած դերն իբրեւ հաստատութիւն կրթական, կրօնական և գրական՝ երբ օր մը գրուի այս արդիւնաւոր հաստատութեան պատմութիւնն ։ Այս տեղ այսչափ միայն կ'ըսեմք մեք թէ սոյն վանքն այս երրակի տեսակէտներով իւր հիմնարկութեան յիշատակէն այսինքն 50-60 տարիներէ ի վեր ունեցած է յոյժ նշանաւոր արդիւնք մը, պարունակելով իւր մէջ տաճար մը որուն վրայ այնչափ տարիներէ ի վեր կը ծածանի քրիստոնէական հաւատոյ խորհրդանշանն եղող տէրունական խաչը, յոր կը սեւեռին աչք ընդ շուրջ ծագս Թուրքիոյ բնակեալ Հայոց տարւոյն մէկ քանի օրերուն, բայց մանաւանդ Վերացման և Վարագայ Ս. Խաչի տօներուն, յորս ժամադիր եղած ամեն կողմէ Հայեր Արմաշու վանուց փոքրիկ շրջափակին մէջ գոգցես հայութեան մէկ մանրանկարը կը կազմեն և առ ոտս սրբոյ սեղանոյն խնկոց անուշահոտ բուրումներուն հետ իրենց իղձերն և յոյսերը կ'ուղերձեն յերկինս, և ուստի կը տանին ոմանք մխիթարութիւն մը, այլք յոյս մը, ուրիշները վշտաց բեռներէն թեթեւցած հոգի մը ։ Դեռ կը յիշեմ իմ աշակերտութեանս օրերն, երբ Արմաշու լուռ և խաղաղիկ մենաստանը կրկին Խաչի տօներուն յանկարծ հարաւային հողմով ալեկոծեալ ծովու մը պէս կը ծփար անհուն բազմութեան մը շնչովն, բազմութիւն՝ յորում գրեթէ ամբողջ Թուրքիոյ հայութիւնն ունէր իւր ներկայացուցիչներն, երկու երեք օր յետոյ վերստին իւր խաղաղիկ և լռին կերպարանքն զգենլու և իւր մեղուաջան փաստակոյն զգէտ լինելու համար. — Ունենալով իւր մէջ տպարան մը յորում մինչեւ մօտ ժամանակներս կը ճանչէր լուսացնցուղ մամուլն Ցոյս ամսաթերթին միջոցաւ յոյս և լոյս միանգամայն ցոլացնելով հայ հորիզոնին վրայ և յաճախ օգտակար երկասիրութիւններ և թարգմանութիւններ ալ արտադրելով. — Պարունակելով յինքեան ուսումնարան մը ուսկից 50-60 տարիներէ ի վեր շարունակ լոյս կը բղխի, որուն ծոցէն ելած են եկեղեցական թէ աշխարհական այնչափ արժանաւոր և հմուտ ուսուցիչներ և գրագէտներ, որոց ծերագոյնն, Տէրոյենց բազմահմուտ պատուելին, դեռ նոր շիջաւ մօտ դարաւոր գրական գործունէութենէ մը յետոյ ։ Արմաշու վանքը թէ՛ Նիկոմիդիոյ թեմին հետ միացած միջոցին և թէ անջատման ժամանակ միշտ նախախնամութիւն մը եղած է նոյն թեմին համար նորա լաւագոյն ուսուցիչները տալով միշտ անդստին յառաջին կիսոյ դարուս ։ Իսկ արդի վանահայր Ամեն. Աշըգեան Ս. Պատրիարքի օրով ելած են նաեւ ուսուցիչներ՝ որք այդ թեմի շրջանակէն իսկ դուրս, հեռագոյն և ընդարձակագոյն շրջանակի մը մէջ իսկ օգտակար հանդիսացած են ազգին կրթելով հարիւրաւոր հայ պատանիներ իրարմէ բազմապատիկ մղոններով հեռի հայաբնակ կարեւոր կեդրոններու մէջ ։ Արդէն ասկէ առաջ Ամեն. Աշըգեան Խորէն Սրբազանի կենսագրութեան նուիրած մէկ յօդուածիս մէջ առիթ ունեցայ հաստատելու թէ՝ այդ վանք յառաջատուութեան և յառաջդիմութեան օրինաց ճշդիւ համաձայն ընթացք մը ունեցած էր, զի իւր ամենէն փայլուն օրերը կը հաշուէր արդի Սրբազան վանահօր օրով ։ Իսկ եթէ նիւթական դժուարութիւնք ժամանակ մը կասեցուցին այդ փայլն՝ վերջերս վանքին պարտուց վճարումը յոյս կը ներշնչէր թէ դարձեալ իւր փայլուն ընթացք պիտի կրնար վերսկսիլ, երբ ճիշդ այն միջոցին յորում ազգն իւր միահամուռ քուէիւ ի գահ Պատրիարքութեան կը կոչէր զՍրբազան վանահայրն, անդին լափլիզող հրդեհն յաճիւն կը փոխարկէր այդ վանուց այն արդիւնաւոր վարժարանն՝ որ ամբողջ կէս դարու միջոց ազգին ամենէն աւելի լուսաւոր վառարաններէն մին հանդիսացած էր ։ Սակայն միթէ դժուա՞ր է ազգին համար իւր մոխրէն ընդ փոյթ իբրեւ փիւնիկ վերկենդանել տալ այնպիսի հաստատութիւն մը՝ որուն նմանն իւր մէջ պարունակող վանքեր երբեմն՛ թէ շատ ունենայինք, այնպիսի հաստատութիւն մը՝ որ կոչուած է, հաւատարիմ իւր անցելոյն, ապագային եւս մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցանելու ազգին, մանաւանդ այնպիսի ժամանակի մը մէջ յորում ազգային կղերանոցի մը հաստատութեան պէտքն աւելի քան երբեք կ'զգացուի, զի շատ չունինք, աւա՜ղ, ի մեզ հմուտ և արժանաւոր կղերականներ, մեր, կրօնական ազգ. ցաւալի է այս. ցաւալի է, այո՛, զի Իննեւտասներորդ դարու հայ կղերը, ընդհանրապէս խօսելով, ո՛չ միայն եւրոպական ազգաց կղերին հետ մրցելու վիճակին մէջ չէ մտաւորապէս, այլ և մեր նախնի կրօնականներէն շա՜տ ետ կը մնայ ամէն կերպով, մինչդեռ ճշգրիւ հակառակը պէտք էր ըլլար յառաջդիմութեան օրինաց համաձայն, և մանաւանդ ի նկատ ունենալով արդի քաղաքակիրթ դարուս բազմադիմի պահանջներն ։ Կ'ամչնամ իսկ յիշելու զի կան ի մեզ կղերականներ, նոյն իսկ նուիրապետական բարձրագոյն դասակարգին պատկանող, որք ո՛չ միայն ուսումնական և գրական հմտութենէ և տաղանդէ կատարելապէս զուրկ են, այլ եւ երկու տող հասարակ բան մը իսկ ուղիղ գրելու կարող չեն, այլ և կ'անգիտանան ո՛չ միայն ընդհանուր քրիստոնէական եկեղեցեաց յատուկ վարդապետութիւններն և պատմութիւնն, որ անհրաժեշտ է ամեն կատարեալ եկեղեցականի համար, այլ և նոյն իսկ մեր սուրբ եկեղեցւոյ վարդապետութիւններն և պատմութիւնը չգիտեն որպէս պարտն է, և այսպիսի կղերականներ (բացառութիւնները յարգելով կը խօսիմ) կոչուած են վարելու ազգ մը որ 1500 տարիներէ ի վեր վեղարներու հովանւոյն տակէն քալեց և կը քալէ դեռ, որ իւր ազգութիւնը պահպանեց իւր եկեղեցեաց նուիրական և վեհ կամարներուն տակ, որ ամպրոպալից մրրիկներու ժամանակ խաչափայտին փարելով ազատեցաւ գրեթէ ծովասոյզ լինելու վտանգէն, ազգ մը՝ որ իւր անցեալ քաղաքակրթութիւնն ամբողջովին և ներկային մեծագոյն մասը կը պարտի վանքերու, վանականներու և վեղարաւորներու. այդ ազգին կրօնականաց մեծագոյն մասն այսօր չէ թէ առաջնորդելու այլ առաջնորդուելու պէտք ունի, աւա՜ղ, այն ազգին՝ որուն մեծագոյն անձնաւորութիւնք վեղարներու տակէն կը ծնանէին երբեմն, զի ո՞չ ապաքէն վեղարի մը տակէն ծնաւ, վեղարէ մը՝ զոր կրողը կը կոչուէր մեծն Սահակ Պարթեւ. ո՞չ ապաքէն վեղարներներու հովանւոյն տակ կրթուած էին մեր նախնի մեծ անձնաւորութեանց մեծագոյն մասն. ազգ մը՝ որուն եկեղեցական և ազգային պատմութեան էջերը լուսափողփող կը շողշողան Գրիգորներու, Ներսէսներու, Սահակներու, Մեսրոպներու, Խորենացիներու և այլ նմանեաց վեհ անուամբք, ազգ մը՝ որուն եկեղեցին և ազգութիւնն ամենէն աւելի ենթակայ է օտար յարձակմանց, այսպիսի ազգի մը եկեղեցականները պէտք չէ՞ր որ համապատասխանէին իրենց պաշտօնին բարձրութեան ։ Տեղն է ըսելու, խօսքս ուղղելով անոնց միայն որք առանց արժանեաց մտած են այս ասպարէզին մէջ. Դուք էք աղ երկրի, իսկ եթէ և աղն անհամի, ի՞ւ յաղեսցի. դուք էք լոյս աշխարհի, իսկ եթէ լոյսն որ ի ձեզ՝ խաւար է, զի՞արդ լուսաւորեսջիք, վարդապետք էք, այսինքն ուսուցիչք, իսկ եթէ և դուք տգէտք իցէք՝ զի՞արդ և կամ զի՞նչ ուսուցանիցէք ։

Բայց ո՛չ, իրաւունք չունիմք մեղադրելու այնչափ կրօնականներն՝ որչափ նոյն իսկ ազգը, զի եթէ կրօնականք մեղադրելի են ընդգրկելնուն համար վիճակ մը՝ որուն բարձրութեան հաւասար չէին զգար զինքեանս, վիճակ մը որուն էական հանգամանքներն են հմտութիւն և անձնուրացութիւն, վիճակ մը՝ առ որ ոչ ոք կ'ստիպէր զիրենք, աւելի եւս մեղադրելի է ազգն այդ օրինակ ինքնակոչ եկեղեցականներու ձեռնադրութեան հաւանութիւն և դիւրութիւն ընծայելուն և յաճախ ինքն իսկ պատճառ ըլլալուն համար, մինչդեռ պէտք էր գիտնալ թէ մէկ արժանաւոր եկեղեցական մը աւելի օգտակար կրնայ հանդիսանալ ազգին քան հարիւր անարժան, պէտք էր գիտնալ որ, կ'ըսեմ, այնպիսի դարու մը և այնպիսի ժամանակի մը մէջ յորում ուսումնականներէն և արժանաւորներէն այդպիսի անձնուրացութեան մը փափաքող լապտերով փնտռել և գտնել կարելի է միայն, զո՛նէ եկեղեցական ասպարէզին նիւթական վիճակն ալ բարւոքելու էր (զի եկեղեցականք ալ մարդ են եւ մարդկային պէտքեր ունին, և վերացականք միայն կրնան պահանջել անոնցմէ բացարձակ զրկում և անձնուրացութիւն) քիչ շատ հրապուրիչ ընծայելու համար զայն՝ յօժարութիւն ունեցող արժանաւորաց, եթէ գտնուին, և առ այս՝ պէտք էր ասպարէզը կարելի եղածին չափ հեռի պահել անարժաններէ՝ ընդարձակագոյն եւս գործելու համար զայն արժանաւորագունից. Այո՛, ազգն ինք մեղապարտ է և կը քաւէ այժմ իւր մեղքն. եթէ միա՞ն սթափէր վերջապէս, այլ ահա ժամանակն եկած է հուսկ ուրեմն սթափելու. ահա ժամանակն եկած է հաստատելու վերջապէս ազգային կղերանոց մը, ահաւասիկ յարմարագոյն տեղն ալ, Պոլսոյ գրեթէ մէկ արուարձանին մէջ վանք մը, որ ուսումնականութեան կեդրոն մը եղած է ցարդ. պէտք է վերակառուցանել այդ վանուց հրկիզեալ վարժարանն, պէտք է բանալ հոն պաշտօնապէս ազգային կղերանոցն, և յղել անդր այնպիսիներն՝ որք կրօնական ասպարէզին մէջ մտնել փափաքին, փոխանակ դէմներիս(?) ելած ինքնակոչներն անմիջապէս վարդապետ կամ քահանայ ձեռնադրելու. ո՞չ ապաքէն Յոյնք իրենց լաւագոյն կղերականներն Խալքիի աստուածաբանական վարժարանին կը պարտին. Եւ թող չըսուի մեզ թէ մեր եկեղեցին ժողովրդական եկեղեցի ըլլալով մասնաւոր կղերանոցի մը հաստատումը մեր եկեղեցւոյ ժողովրդական ոգւոյն դէմ է, քանզի ո՞չ ապաքէն ի հնումն մեր լաւագոյն կրօնաւորները վանքերու մէջէն կ'ելնէին, ի՞նչ էին անոնք, բայց եթէ կղերանոցներ. այդ վանքերէն շատերուն անունները թուեցի ի վեր անդր. և յետոյ՝ մեք կղերանոց ըսելով կը հասկնամք ուսումնարան մը որ եւրոպական երկրորդական վարժարաններու ծրագրէն զատ նոյնչափ պահել ունենալով հանդերձ՝ ունենայ միանգամայն կրօնական և իրաւագիտական, ուսմանց երկրորդական և բարձրագոյն ընթացք մը միանգամայն, երկրորդական ընթացքը քահանաներու սահմանեալ, և բարձրագոյնը անոնց՝ որք կը փափաքին վարդապետութեան, իսկ գիւղացի քահանայացուաց համար նախակրթական շրջան մը ունենայ ։ Նաեւ ձրիապէս կարենան ընդունուիլ հոն, ըստ տանելոյ նիւթական հանգամանաց ուսումնարանին, որոշեալ թւով մը թոշակ վճարելու անկարող այլ ընտանեաց աշակերտներ, թէեւ կրօնական վիճակի սահմանեալ չըլլալն, և նոյն իսկ նախապէս կրօնական վիճակի փափաքով՝ մտնողներն յետոյ կատարելապէս ազատ թողուին այդ վիճակն ընդգրկելու կամ ոչ (հարկաւ ամենայն ինչ բանաւոր կանոններով սահմանեալ ըլլալու պայմանաւ) զի ամէն ոք լաւագոյն դատաւորն է իւր կոչման, որուն կը հետեւի այնու բնական բերմամբ՝ ինչպէս շոգին կ'ելլէ դէպ ի վեր, զի սրտի և մտաց լաւ կրթութիւն ստացող անհատ մը միշտ հարստութիւն մ'է ազգին համար և միշտ օգտակար կրնայ հանդիսանալ ազգին, կրօնական թէ աշխարհական ասպարէզի մէջ գտնուի, խնդիրն է միայն այդպիսիները գտնել քաջալերել և իրենց արժանեաց համապատասխան դիրքի մը մէջ դնել. ահա առ ինչ փոյթ ունենալու են վարչական անձինք, զի չկայ ասպարէզ մը՝ զոր ընդգրկել ո՛չ միայն ստիպելու այլ և յորդորելու իսկ չէ՛ որչափ եկեղեցական ասպարէզը, այնու՝ զի անձնուրաց վիճակ մ'է, յորմէ միանգամ ընդգրկելէ յետոյ հրաժարիլ օրէն չէ. Հետեւաբար անոր յանձնառու եղողներն անոր յարակից բոլոր դառնութիւններն և զրկումներն ալ կրելու անձնական կատարեալ գիտակցութեամբ միայն մտնելու են անոր մէջ, գիտակցութիւն՝ զոր մէկը ինք միայն կրնայ գիտնալ թէ ունի՞ յինքեան ։ Արդէն այս ազատական, արդար և բանաւոր սկզբունքին հետեւած է ցարդ Արմաշու վանքն ։ Ուստի կ'առաջարկեմք որ ճանչնալով ազգն այդ վանուց ցարդ ազգին մատուցած նշանաւոր ծառայութիւններն, և ճանչնալով թէ դեռ որչա՜փ կրնայ մատուցանել՝ փութայ վերաշինել հրկիզեալ վարժարանն և հաստատել հոն պաշտօնական ազգային կղերանոցն այն ծրագրոյն համեմատ որուն ուրուագիծը միայն գծեցի ի վեր անդր, եւ երբ այսուհետեւ ներկայանայ մէկը որ փափաք յայտնէ քահանայութեան կամ վարդապետութեան՝ ինչ հասակէ ալ ըլլայ, յղել զայն այդ ազգային կղերանոցն, որպէսզի իւր ընդգրկելի ասպարէզին համապատասխան շրջանը լրացնէ. յետոյ տակաւ առ տակաւ հայաբնակ ուրիշ կեդրոններու մէջ եւս հաստատել այդ տիպարին վրայ ձեւուած կղերանոցներ, և մանաւանդ գաւառաց սակաւաթիւ հարուստ վանքերն այդ տեսակ կղերանոցներու վերածել, ամուրի, ամուսնացեալ եւ վանական եկեղեցականաց մասին ազգօգուտ բանաւոր ուղղութիւններ գծել, նոցա թիւոյն, պաշտօնին, վիճակին եւ ապրուստին նկատմամբ օրէնքներ սահմանել. վերջապէս ճշդել ամեն ինչ եւ ոչինչ թողուլ դիպուածին, զի դիպուածը բառս միայն կրնայ ծնանիլ եւ ոչ այլ ինչ ։ Այս ամեն գեղեցիկ ծրագրոց իրագործումը տեսնել կը յուսամք Նորընտիր Աշըգեան Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարքի օրով, որ արդէն հանրածանօթ է իւր նախանձախնդրութեամբ վասն պայծառութեան ազգային եկեղեցւոյ՝ որուն արժանաւորագոյն անդամներէն և պարծանքներէն մին է ։ Նորին Ամեն. Սրբազնութիւն անշուշտ պիտի ջանայ իւր պատրիարքութեան օրով գոհացնել ազգին այս ամենակենսական պէտքը ։

Պէտքե՛ր, այո, պէտքեր դեռ շատ ունիմք, պէտք ունիմք ազգային մատենադարանի մը, պէտք ունիմք ազգային գրական ակումբի մը փոխան Հայկազեան մեռելածին (mort né) կաճառին, պէտք ունիմք գրականութեան քաջալերիչ մեկենասներու ընկերութեան մը, պէտք ունիմք ուսուցչութեան վիճակը բարւոքելու և ազնուացընելու, պէտք ունիմք հանրային այլ և այլ օգտակար և անհրաժեշտ հաստատութեանց, պէտք ունիմք, պէտք ունիմք, պէտք ունիմք, սակայն հա՞րկ է միթէ յուսահատիլ պէտքերու այս բազմութեան առջեւ. բա՛ւ լիցի, Երեսփոխանական Ժողովոյ մէջ չնչին խնդիրներու համար երկու խօսք պակաս, երկու գործ աւելի, իրաւանց և պարտուց գիտակցութիւն, հաստատուն կամք՝ և ահա հրաշքներ կարելի է գործել այս ազգին մէջ ։

ՅԱԿՈԲ ՍՐԱՊԵԱՆ

Կ. Պոլիս 9 Նոյ.

(*) Տես. Երէկի թիւն եւ վերէ(?)

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1889

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
(Արամեան)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ տարուան ընդարձակ օրացոյցը՝ բացի պարզ օրացոյցէ՝ ճոխացած է հետեւեալ խիստ կարեւոր եւ օգտաշատ տեղեկութեամբ :

Օսմանեան կայսրութիւն — Սուլթանք — Աւագանի կայսերական Պալատան. — Նախարարք Բ. Դրան. — Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքի. — Հրամանատարք բանակաց — Կուսակալք նահանգաց. — Դեսպանք եւ հիւպատոսք. — Հայրապետութիւն Հայոց. — Կեդրոնական վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ. — Ազգ. կեդրոնական վարչութիւն, պաշտօնեայք Ազգ. Պատրիարքարանի. — Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ եւ հովուութիւնք. — Համագումար Թաղօրէից Կ. Պոլսոյ. — Բարեգործական եւ կրթ. Ազգ. հաստատութիւնք, նոյն մասնաւոր հաստատութիւնք. — Հայ բժիշկք. — Հայ փաստաբանք. — Ընկերութիւնք շոգեշարժ նաւարկութեան. — Ժամանակացոյց երթեւեկութեանց կառախմբոց ընդ մէջ Կ. Պոլսոյ եւ Վիեննայի. — Ժամանակացոյց երթեւեկութեանց Կ. Պոլսոյ եւ արուարձանաց. — Գլխաւոր ազգաց դրամներուն բաղդատութիւնք. — Կանոնագիր հեռագրութեանց եւրոպական եւ ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. — Նիհ (Թարիֆա) հեռագրի Միջազգային Թղթերու. — Եւրոպական Միջազգային Թղթատարութիւնք. — Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմ. Միջ. Թղթատարութեանց. — Ցուցակ անուանց [illegible]. — Ժամանակացոյց [illegible] Թուրքիոյ. — Ազգ. եւ Օտարազգ. [illegible] ։

Ասոնցմէ զատ ընտիր ստացուածոց հաւաքածոյ մ'ալ զետեղուած է գործոյն մէջ ինչպէս եւ [illegible] խիստ ճոխ ու ամենակարեւոր գիտելիք, առողջապահական ծանօթութիւնք եւ գիտական տեղեկութիւնք ։

Գինն է 3 Ղրուշ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատուն Ցակորեան Խան Կ. Պոլիս. 2241

Ահաւասիկ առաջին ցուրտերը: Շնչառական փողերը զերծ պահելու համար խռպոտութենէ եւ [illegible], հազէ, պրոնշիտէ եւ ասոնց հետեւանքներէն ազատ մնալու համար պարզապէս ծծեցէք քանի մը հատիկ [illegible] որ կը գտնուի ամեն դեղարանի մէջ. Զգուշանալ կեղծիքներէն որք կը ծախուին աժան գնով ։

ԻՆՁ ԿԱՐԾԵՑ ԼԱՒ ԽՕՍՔ ՄԸ

Բոգ Լըզըի միջոցաւ կատարուած բժշկութեանց մէջ, աւասիկ մին որ արժանի է յիշատակելու ։

«Օրիորդ Ս. Լ... 38 տարեկան, մանկութենէ ի վեր ունէր մորթի հիւանդութիւն մը որ ամբողջ մարմնոյն վրայ տարածուած էր, Շատ բժիշկներ տեսած եւ շատ դեղեր փորձած էին, առանց օգուտ մը ձեռք բերելու ։ Երեք ամիս առաջ խորհուրդ տուի նմա գործածել ձեր [illegible] Լըզըն եւ ձեր բռնադը ։ Այսօր հիւանդը բոլորովին առողջացած է ։

«Ընդունեցէք յարգանաց եւ հաւատարիմ եղէք թէ պիտի գործածեմ ձեր դեղն ամեն անգամ առիթը ներկայանայ ։»

Ց. [illegible], բժիշկ ի Պեառ (Ալ-Է-Վիլէն)

Գ. Լըզը, [illegible] փափուղայ ձրիաբար կը ղրկէ [illegible] (Հեղինակութիւն [illegible]) [illegible] ։

ՍԱԹԼԸՑ ՊԻԼԱՐՑՕ

[illegible]

5—12 2252 ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՏԱՑԵՆՈՎ

ՃԱՇԱԿ

ԱՐԴԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԷ

Հանդերձ կենսագրական, Պատմական, Դիցաբանական եւ Աշխարհագրական ծանօթութեամբք

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՓՈՓՈԽԵԱԼ ԵՒ ՃՈԽԱՑԵԱԼ

Աշխատասիրութեամբ՝ Ա. ՊԻՊԼԻՈՃԵԱՆԻ

Սոյն ընտրելագոյն հաւաքածոյին Գ. տպագրութիւնն հրատարակուեցաւ և կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով ։

Գինն է	Ա. Մասն	—	5 ղրշ.
	Բ. »	—	7 »
Երկուքը միասին		—	12 »
»	» Լաթակազմ		15 »

Դպրոցներու մեծ զեղչ կը տրուի ։

2205 6—10

ՊՕՂՈՍ Ց. ՃԻՆՃԻՀԱՆՆԵԱՆ

ՄՇՏՆՋԵՆԱՒՈՐ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

(Հարթաձեւ տախտակ)

Բովանդակութիւն. — Նախաբան. — Մեծ շրջանի մը (532 տարի) ասրեգիրք. — Աղիւսակք՝ յորս նշանակեալ են ամեն տարւոյ շարժական տօներն, միջոցներն (օրական և շաբաթական) և հարսանիք. — Հիմունք. — Եօթնեքեակք. — Կրկնակք. — Այսօր ամսոյն քանի՞ն է. — Ամսամուտ. — Օրագիտ. — Անդրէասեան ձայնագիտ. — Աղիւսակ Գասրմ — խորաբեղէցի. — Պարզատոմար օրացոյց՝ հանդերձ շարժական մասամբք աւուրց ։

Յորմէ բազմադիմի պարագայից մէջ միշտ կրնան օգտուիլ ամեն կարգի ազգայինք եւ մանաւանդ ԸՆՏԱՆԻՔ, և որ կրնայ ծառայել նաև իբրեւ օգտակար զարդ ինչ սենեկաց, գրասենեկաց, վարժարանաց եւն ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Գավաֆեան գրատուն, Զաքմաքճըլար-Եօգուշու, Թիւ 20 ։ Գին 5 դահեկան ։ 2027 10—11

ՏՈՔԹՈՐ ՋՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնթ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), Թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեկտրական դարմանաց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10 էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի Թիւ 75, կէս օրէն վերջ ի Սդամպօլ Պահճէ գարու Մէրհամէթճեան դեղարանն Թիւ 18, ուր ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ ։ 1699 16—81

ՏՈՔԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՅ ԱՐԱՊԵԱՆ

Հանրածանօթ բժիշկ ՏՈՔԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՅ իւր բնակութիւնն Սկիւտարէն փոխադրած լինելով ի Գում Գաբու, Պալի փաշա Եօգուշու Թիւ 75, Սարգիս էֆ. Միրագեանի դեղարանին դէմ, կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ամեն օր առաւօտները մինչեւ մինչեւ ժամ 6 եւ իրիկունները ժամ 9 էն վերջն հիւանդ կ'ընդունի իւր տան մէջ ։ Իսկ ուրբաթ օրերը ժամ 7 էն 10 ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող կարօտ հիւանդները ։ 2233 11—20

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ ԹԷՅԻ

ԷՄ. ՊԱԼԱՊԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ

Չինաստանէն, Հնդկաստանէն եւ Ճաբոնէն

12 — Պոլիս, Չէլէպի Խան, — 12

[illegible]

ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ—ԱՐՏԱԾՈՒՄՆ

Քսան տարիէ ի վեր Թէյի մեծաքանակ առեւտուր ընելով, դրամներով զրկելով զայն ի Ռուսիա և Պարսկաստան, բազմաթիւ անձանց խնդրանաց վրայ որոշեցինք քաղաքիս մէջ ԹԷՅԻ կեդրոնական վաճառատուն մը հաստատել «մեծաքանակ» եւ «փոքրաքանակ» վաճառմանց համար ։ Վաճառականք, դեղավաճառք, նպարավաճառք եւ ընտանիքներն, որք վերահաս ծխան պատճառաւ իրենց պաշարը կը պատրաստեն, եւ անոնք որ կ'ուզեն ոչ միայն լաւ, հապա նաեւ «աժան» թէյ ունենալ, կը հրաւիրուին այցելել «Թէյի մեծ մթերանոցներն» եւ գոհ պիտի մնան ։ 2187

Տուփերուն վրայ պահանջել Էմ. Պալապանի եւ Ընկ. ստորագրութիւնն եւ Աքաղաղի պատկերն ։

ՍԳՈՏԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Միլան, 17 Յուլիս 85

Պարոնայք Սգոտ և Պօուն,

Սգոտի օշարակն ընտիր բաղադրութիւն մ'է, իւր դիւրամարսութեամբ և արագ իւրացուցմամբ ։ Ուստի պէտք է միշտ նախընտրել զայն Մօրիւ ձկան իւղէն, մանաւանդ երբ փոքր տղոց պիտի տրուի ։ Ցադէ-Պենէ-Սորէլէի հիւանդանոցին մէջ խղճամիտ փորձերով համոզուած եմ այսմ, ինչպէս եւ դուրսն ալ, ուր միշտ համապատասխանած է իրմէ ակնկալեալ արդեանց ։

ՏՐ. ԺՈԶԷՖ ԳԱԴԴԱՆԻ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թահնիյէ իտարէսի մալինտէն ֆիրուխթ օլունաճագ. եիւզ էլլի պին գըյէ գալըն քէփէկլին պէհէր քիլօսը սէքիզ պուչուք փարայա միւշթէրիսի վէ ֆըրունլար իչուն պիր սէնէլիք օլարագ ալընաճագ չալընըն պէհէր տէմէթի օն իքի փարայա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իչպու Թշրինի սանինին օն եէտինճի փէնչշէմպէ կիւնի գարարը վէրիլէճէկլինտէն Թալիպ օլանլարըն մազպատը սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

14 Թշրինի սանի 1888 2224
Նօ. 6 3—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԷ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ — **ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ** 531

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՀԻՆՔՍԻ ԼԱՄԲԱՐՔ

(ՄԱՐՈՂ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ԳՈՐԾԻՔՈՎ)

ԿԱԶԻ ԼՈՅՍԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ լոյս մը կուտան, մեծ խնայողութիւն պատճառելով հանդերձ։

Կազի պէս կը վառին, ծորակը դարձնելով, առանց վերցնելու ո՛չ կլոպն և ո՛չ շիշին։

Կ. Պոլիս միակ կեդրոնատեղին է 2237

Օ ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Մեծ փողոց Բերայի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

SOUTH BRITISH AND NATIONAL ՍԱՈՒԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԷՇԸՆԸԼ

Ստորագրեալ դրամագլուխ	4,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի »	500,000	» »
1873էն ի վեր վճրլ. կորուստք	2,500,000	» »

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՎ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀԱՅՏ Ն ՆԱԼԲԱՐԴ եւ ԸՆԿ.

(1880) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտէ խան Թիւ 13, 14, 15

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ
ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 ֆրանք
Պահեստի »	2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւ ապրանքներ, որք յանձնուած են ամենայն ի թղթատարական փաստաթղթեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ, որք ի միասին ունին 30,300,000 Ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳՏՈՐ ՈՐՏԻ

1132 Ընդհանուր Գործակալք է Կ. Պոլսոյ այս երկու Ընկերութեանց

ՆՈՒԲԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ամեն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն՝ նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեայ մնացուածները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի աւարկայն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կամ սպունգի կտորով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մակերևոյթն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆՑ, Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայսրական Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 2168

ՀԱԶԻ, ՏՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐՍՏԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ երբ ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Թ. Բոուել կ'ստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԵՊԼԻ Թնդամօթակիրին վրայ, ի Ռուբ., Սկովտիա.

«Սիրելի պարոն. Ըստ սրում կը նշուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկները հանգիստ անցունել, վերջ. կնոջ Փարլթնեւ յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց.

(Ստր.) Վ. ԼԻՆԶԷԼ, Նեպլի Թնդամօթակրէն.

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին $1/2$ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիըրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով

2167 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆՑ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրական Թրամուէյին, 95 և 97

Յ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Կ'ընդունին ամեն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնարարութիւններ որք կը գործադրուին չահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով. հասցէ O. Séropian & Cie Marseille. հեռագրոց համար, Séropian Marseille. 1834

Il y a **trois** *sortes d'Eau de Suez, distinguées chacune par un fil de soie* **Jaune, Verte** *ou* **Rouge:**

Le *FIL JAUNE* supprime instantanément les rages de dents.

Le *FIL VERT* est indispensable aux personnes qui souffrent périodiquement des maux de dents, de la sensibilité des gencives, etc.

Le *FIL ROUGE* est à l'usage des personnes qui n'ont jamais souffert des dents.

MODE D'EMPLOI:

FIL JAUNE: une cuillerée à café dans un demi-verre d'eau tiède; garder le mélange dans la bouche pendant 5 minutes. Ne jamais se servir du **Fil Jaune** qu'au moment même de la rage de dents.

FIL VERT et *FIL ROUGE:* 8 à 10 gouttes, ou même plus, dans un demi-verre d'eau tiède: garder le mélange dans la bouche pendant cinq minutes (ces deux sortes sont également parfumées).

L'**Opiat** et la **Poudre de Suez** aident la brosse à enlever le tartre en conservant les dents blanches sans danger.

Brochures explicatives envoyées franco sur demande.

DÉPOTS: **MM. CANZUCHS FRÈRES,** *Pharmens-Drogtes,* **Grande-Rue-de-Péra;**
MM. P. & H. KUTCHUKIAN FRÈRES, *Droguistes,* **à Constantinople.**
REPRÉSENTANTS: **MM. CH. & OH. AZNAVOUR, à Constantinople;**
MM. ANT. S. GENERALIS & Cie, à Smyrne.
ADRESSE de **M. SUEZ,** 9, Rue de Prony (Parc Monceau), PARIS

ՏՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ ունեցողներն, որոց կեանքն աւելի տանջանք մ'է, մշտատեւ չարչարանք մը, ինքզինքնին հանդարտեցնելու պատրուակաւ՝ ինքզինքնին կը թունաւորեն թմրեցուցիչ կազմութիւն ունեցող թուղթերով, փոշիներով, սիկարէթներով, որոց յաճախակի գործածութիւնը վայրկեան մը կը հանդարտեցնէ զիրենք, այլ ապահովապէս կ'սպաննէ։

ՏՆՉԱՐԳԵԼՆԵ՛Ր

Տնչարգելութեան միակ բուժիչ դեղն է

ԱՍՏԵՂ ՀԵՂՈՒԿՆ

(LA LIQUEUR DE L'ETOILE)

Պ. Ժ. ԼԱՍՏԻ, դեղագործ-քիմիագէտ ի ՓՈՐՏՕ

Գրեցէք նմա՝ պատասխանի համար թղթադրոշմով, և ձրիապէս պիտի ստանաք ամեն տեղեկութիւններն իւր դեղին և իւր ազդուութեան բազմաթիւ ապացոյցներուն վրայ։

ՄԱՐԻՕ ԼԸՇՕ, դեղագործ-քիմիագէտ, 164, Սէնդ-Գաթերին փողոց, ՓՈՐՏՕ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են՝ ի Պոլիս, Քիւչիւքեան եղբարք, Եմին էօնիւ, 77. Վ. Քասապեան, Պահչէ-Գաբու, 13. Պ. Պ. Վ. Ռոտիձիանոս և ընկ., 14, Սուլթան-Համամ.—Բերա, Քանզուբ եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թեոտորիտէս, 244. Պ. Իօժէն Տէլլասուտա, 328։ 1698

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տորթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բուսաբուժութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և պաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անըմբռնելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով՝ կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անունները տրրուած է. ջերմն և սարսուռ (սըթմա), թագուն ջերմ (կիզլի իսիթմա), պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն չնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 581

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Մէջ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլէ և Արեւելեան գիծ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալճերիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզաթեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անաթոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արմեն(?)իան	3700	Իլլիրեան	5500
Գավարիան	6000	Իդրիան	5500
Գալլիկարիան	6000	Լեպանեան	2200
Քարթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայբեռեան	2000	Լիպան	800
Տուրեյ	700	Օւիրթա	700
Էճիբշըն	3700	Բերսեան	3800
Ֆալեան	3700	Վալենթիան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատերք, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնտէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վանման և ընկ.
Մալթա, Օ. Քամիլիերի.
Շիրա, Օ. Վօքօզօրուլօ Որդիք և ընկ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռեիդսլ և ընկ. 1596

ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐԻԻ ՁԿԱՆ ՁԷՒԹԻՂ

Իփոփոսֆիդ ով կրով և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կոքիճ չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփոփոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծռածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակալտարք են Համմէր և Հիրձէլ, Պոլիս։ 1691

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐ

(ԼԱՍԹԻՔ ԳԱԼՕՇ)

Անգլիոյ Էտինպուրկ քաղաքի հռչակաւոր Նորթ Պրիթիշ Րապըր և ընկերութեան գործարանին մէջ պատրաստուած։

Յայտնի է թէ ժամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ ամենադէշ տեսակէն քաուչուէ մուճակներ կը վաճառուին, զորս ամեն ոք ստիպուած է գնել ծմռուան եղանակին վրայ հասնելուն պատճառաւ։ Այդ քաուչուէ մուճակներն եթէ գնով խիստ աժան լինին, խիստ յոռի տեսակէն լինելով մէկ քանի օրէն անգործածելի կը դառնան։

Անգլիոյ Նորթ Պրիթիշ Րապըր և ընկերութեան գործարանն աշխարհիս ամենէն գեղեցիկն է քաուչուէ մուճակներու պատրաստութեան համար։ Իւր արտադրութիւնք խիստ դիմացկուն են ու փայլուն և բուն իսկ քաուչուէ շինուած։ Յաւակն է այս գործարանի լաստիքներէն մէկ զոյգ միայն գնել փոխանակ միւս գործարաններու արտադրութենէն երկու զոյգ գնելու։ Այն ընդունելութիւնը զոր նոյն գործարանի քաուչուէ լաստիքները գտած են մայրաքաղաքիս մէջ, բաւական ապացոյց մ'է նոցա գերազանցութեան։ Այս լաստիքներու խարդախեալներն երեւան ելած լինելով հարկ է ուշադրութիւն ընել որ իւրաքանչիւր լաստիքի դուրսի կողմը գտնուի առիւծի պատկեր մը և ներսի կողմ ալ կշիռ մը։ Եւ յիշեալ նշաններուն տակը «Էտինպուրկ» բառը գրուած լինի։

Այս լաստիքներ կը գտնուին ի Ղալաթիա Քարաքէօյ թիւ 5 Տիգրանեան Եղբարց, ի Պոլիս Սուլթան Համամ թիւ 47 և 49 Սեպուհ Տէմիրճեանի վաճառատանց մէջ և բոլոր քաուչուէ լաստիք ծախողներու քով։ 2190

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1888 Հոկտ. 21 Ուրբաթ օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօր.

(Բաց է նիշանի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւոց երթեւեկութիւնք

Ժ. Ր.		Թ.
» 2 —	Եէնիմ. Մեգարպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք Միրկ. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	18
» 3 15	Եէնիւ. Մեզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Արնաւ շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	32
4 45	Եէնիմ. Մեզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	34
6 —	Եէնիմ. Մեզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	33
7 —	Եէնիմ. Մեգարպ. Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշպ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	25
8 15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմ. Մեզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	19
10 —	Մեգարպ. Պէյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ.	21

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ եկող շոգենաւք

» 1 45	Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	20
« 1 45	Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	25
» 2 50	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապաթաշ	33
« 3 35	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	23
» 4 20	Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ.	21
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	1
11 20	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Անատոլու եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւք

» 1 45	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.	34
» 2 —	Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.)	23
» 2 40	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ	21
2 45	Ր. Ա. Գավագ Մեգարպ. Պէյք. Թարպ. Պէյգ. Բաշպ. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. (Ուրբաթ օրերը ժ. 3 15 իւսկիւտար)	19
» 3 15	Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.	1
4 45	Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ)	18
4 45	Պէյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.	20
7 —	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.	1
9 —	Պէյլիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Իւսկ.	23
10 20	Գանտիլլի Չէնկէլքէօյ	33
11 —	Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	20

» Այս նշանը կրող շոգենաւք Նոյեմ. 10էն սկսեալ մէկ քառորդ ժամ վերջ պիտի երթեւեկեն։

(Բաց է նիշանի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպէք Ռ Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյք. Մեզպ. Եէնիմահալլէ	34
3 15	Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մեզ. Եէնիմահալլէ	25
4 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Եէնիք. Թարպ. Պէյք. Եէնիմ.	33
5 —	Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Միրկ.	1
6	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մեզր. Եէնիմ. և Գավագներ	19
7 —	Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկեօն Եէնիք. Թարպ. Պէյլիւք.	23
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մեզար. Պէյ.	21
10 30	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք, Թարպ. Պէյլիւքտէրէ. Մեզար. Եէնիմ.	18
11 10	Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մեզպ. Եէնիմ.	19
11 35	Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք.	20

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

» 3 10	Ուղղակի Արնաւուտգիւղ	23
» 3 50	Ուղղակի Պէպէք	21
9 55	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար (Վօսփոր եկող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	1
10 35	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ. Պէպէք	25
11 20	Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պօյաճըք.	33
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք	1
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ.	25

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3 15	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պահճէ Պէյգ.	20
4 10	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)	18
9 25	Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ դացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	33
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ. Թարպ. Մեգարպ. Գավագներ	32
10 40	Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	20
10 50	Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	34
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ	33
11 45	Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	21